

JAARVERSLAG 2016

DE CIJFERS

JAARVERSLAG 2016

DE CIJFERS

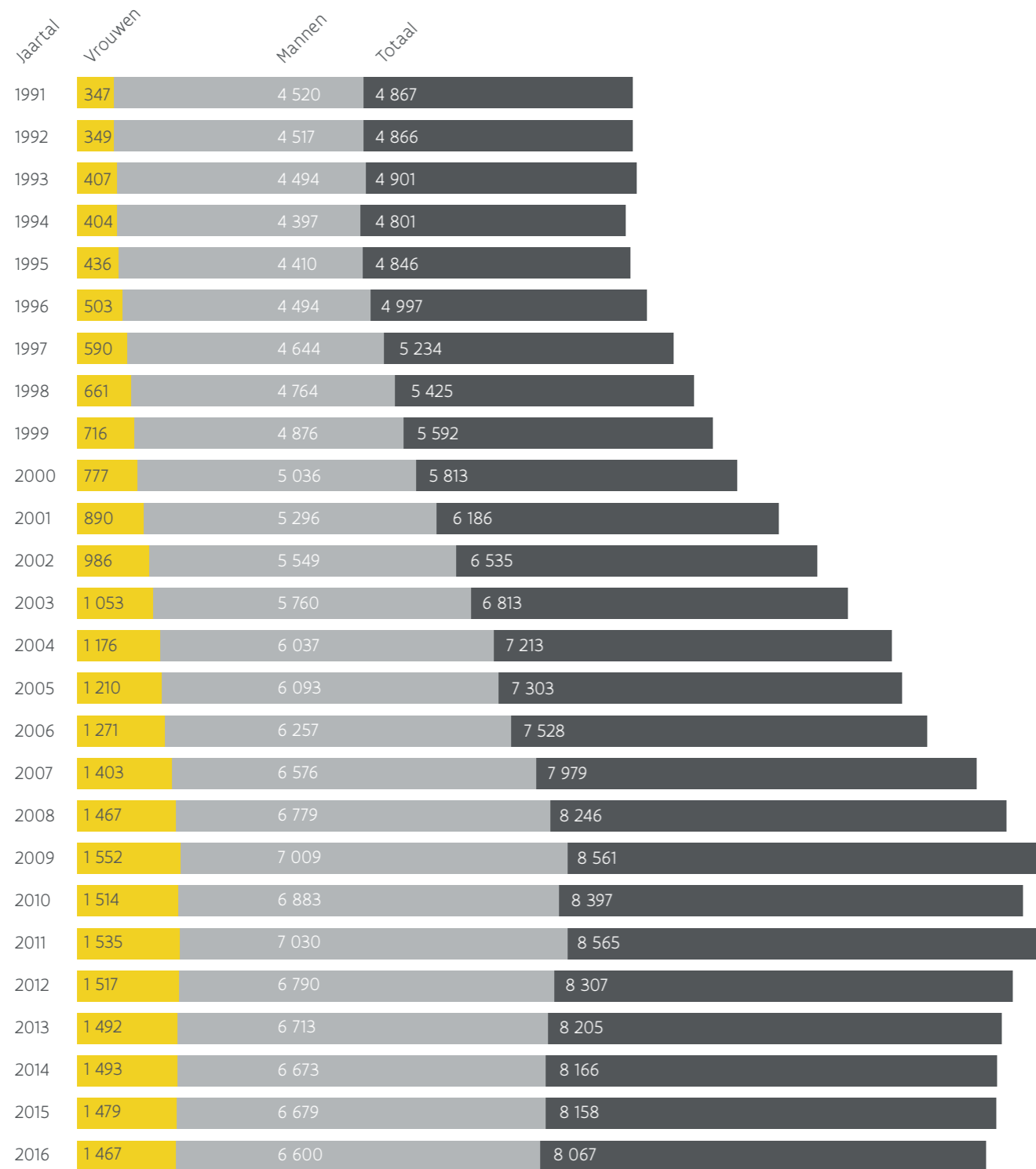
2016 in cijfers	6
Personeelsbestand 1991-2016	6
Verdeling mannen/vrouwen 2016	7
Evolutie tewerkstelling vrouwen 1991-2016	8
Evolutie deeltijdse arbeid 1991-2016	9
Deeltijdse personeelsleden 2016	9
Leeftijdspiramide personeel	10
Personeelsleden per jaren dienst	11
Aantal chauffeurs per jaren dienst	12
Evolutie Lijncontroleurs	12
Bezoldigingen en sociale lasten	13
Afgelegde kilometers	13
Ongevallen	14
Arbeidsongevallen 2016	14
Rollend materieel	16
Busvloot op 31 december 2016	18
Reizigers	20
Nettovervoerontvangsten	22

JAARREKENING	24
Balans op 31 december 2016	24
Activa in duizenden euro	24
Passiva in duizenden euro	25
Resultatenrekening op 31 december 2016	26
Resultaatverwerking	26
Toelichting 2016	27
Staat van de immateriële vaste activa in duizenden euro	27
Staat van de materiële vaste activa in duizenden euro	27
Staat van de financiële vaste activa in duizenden euro	30
Geldbeleggingen en overlopende rekeningen (activa)	31
Voorzieningen voor overige risico's en kosten	32
Staat van de schulden en overlopende rekeningen (passiva)	32
Gewaarborgde schulden	32
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	32
Overlopende rekeningen	33
Bedrijfsresultaten	33
Financiële resultaten	34
Opbrengsten en kosten van uitzonderlijke omvang of uitzonderlijke mate van voorkomen	34
Belastingen en taksen	35
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	35
Betrekkingen met verbonden ondernemingen, geassocieerde ondernemingen en de andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	36
Financiële betrekkingen met	36
Sociale balans op 31 december 2016	37
Samenvatting van de waarderingsregels	39
Immateriële - en materiële vaste activa	39
Vorderingen op meer dan 1 jaar, vorderingen op ten hoogste 1 jaar en borgtochten in contanten	40
Vorraden en bestellingen in uitvoering	40
Geldbeleggingen en liquide middelen	40
Overlopende rekeningen	40
Voorzieningen voor risico's en kosten	41
Schulden op meer dan een jaar en schulden op ten hoogste een jaar	41
Voorziening overuren en verlofdagen	41
Kapitaalsubsidies	41
PPS-projecten	42
Overgedragen winst/verlies	42
Belangrijke verplichtingen	43
Geschillen	43
Pensioenen	43
Bijkomende info	43
Commentaar op de jaarrekening	45
Resultaten	46
Aandeelhoudersstructuur	48
Kapitaalverhoging	49
Kapitalen	49
Aandelen	49

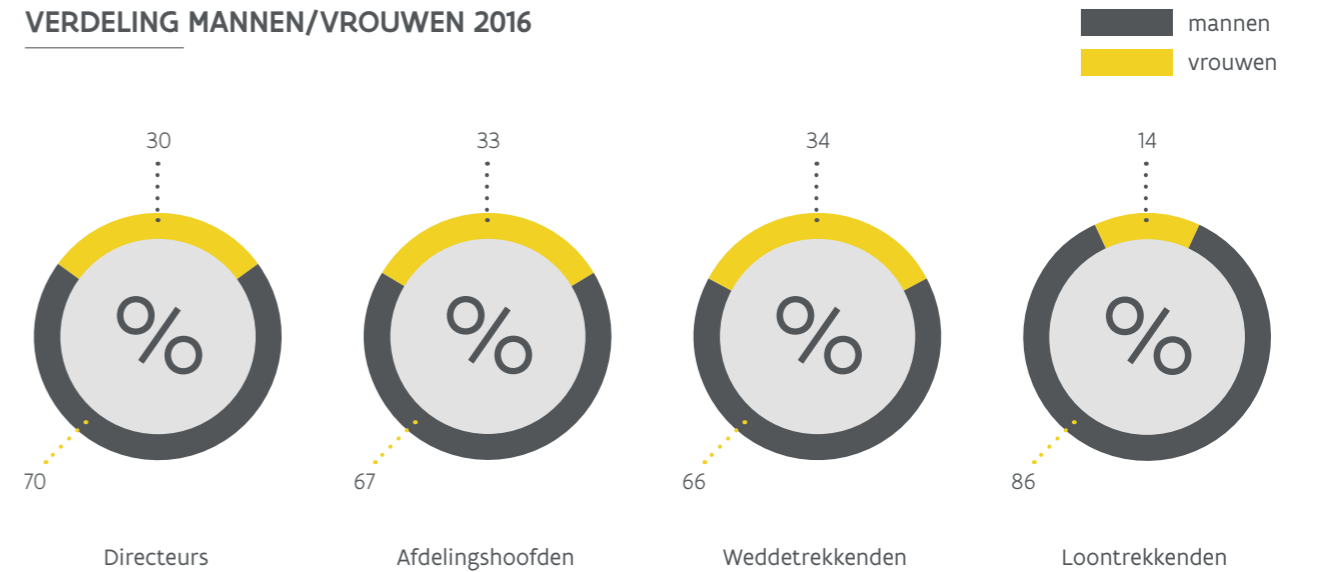
Samenstelling bestuur	50
Ondernemingsraden	54

2016 IN CIJFERS

PERSONEELSBESTAND 1991-2016

VERDELING MANNEN/VROUWEN 2016

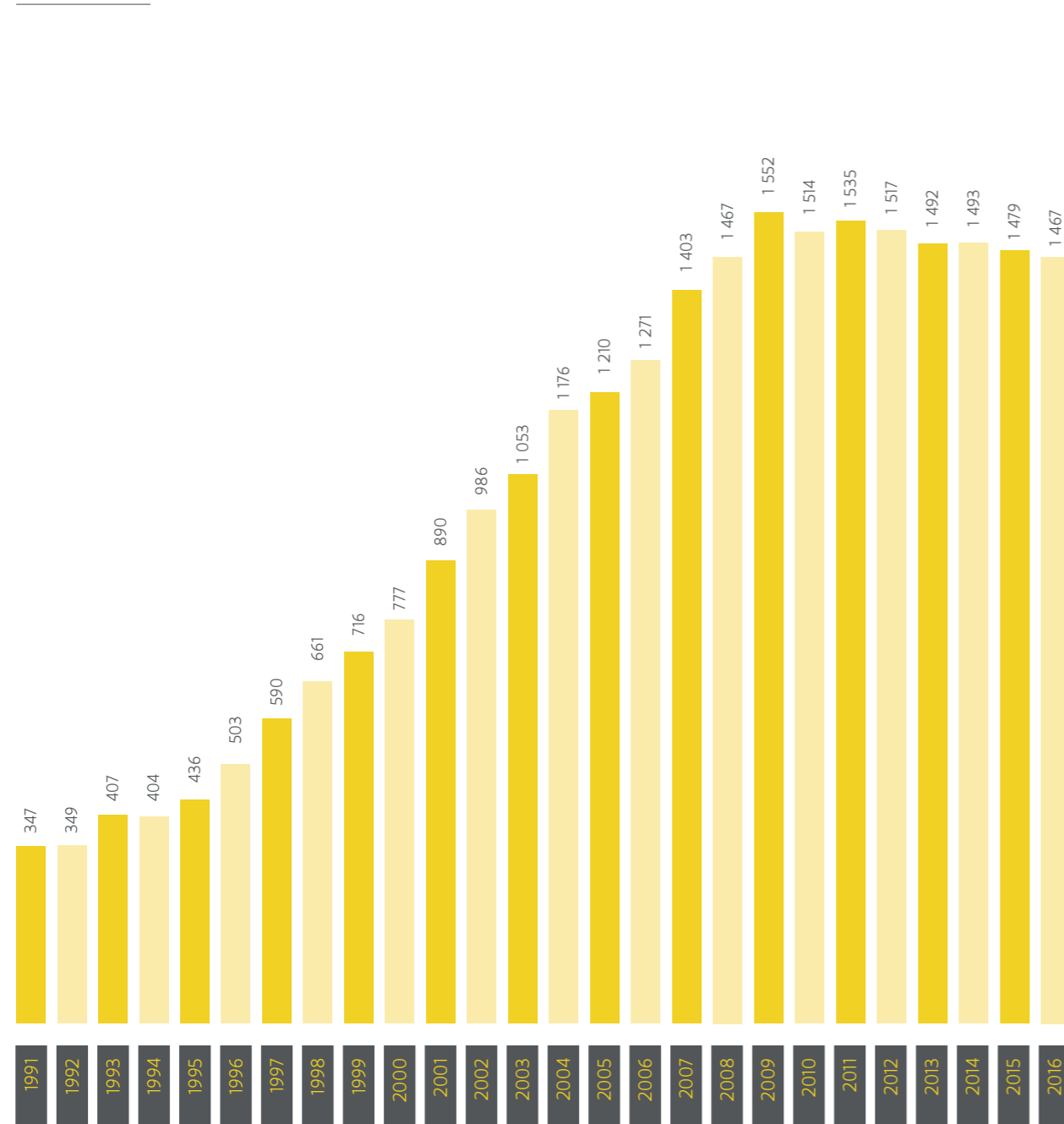

	MANNEN	VROUWEN	TOTAAL
Directeurs	7	3	10
Afdelingshoofden	29	14	43
Weddetrekkenden	1 114	584	1 698
Loontrekkenden	5 450	866	6 316
TOTAAL	6 600	1 467	8 067

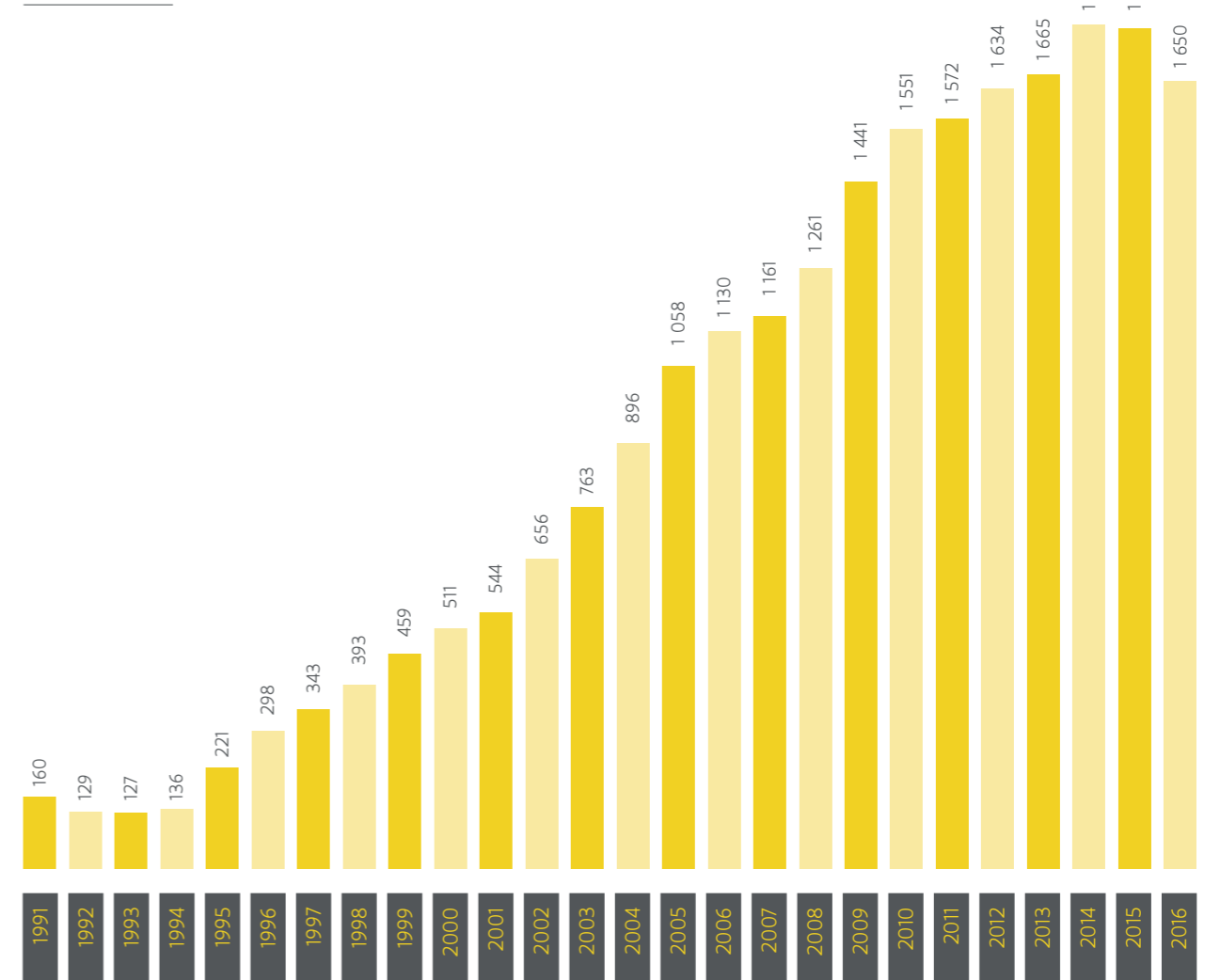
	TOTAAL M+V	VROUWEN	% VROUWEN
Directeurs + Afdelingshoofden	53	17	32,08
Weddetrekkenden.	1 698	584	34,39
Chauffeurs	5 496	842	15,32
Technici	820	24	2,93

incl. seizoenpersoneel

EVOLUTIE TEWERKSTELLING VROUWEN 1991-2016

EVOLUTIE DEELTIJDSE ARBEID 1991-2016

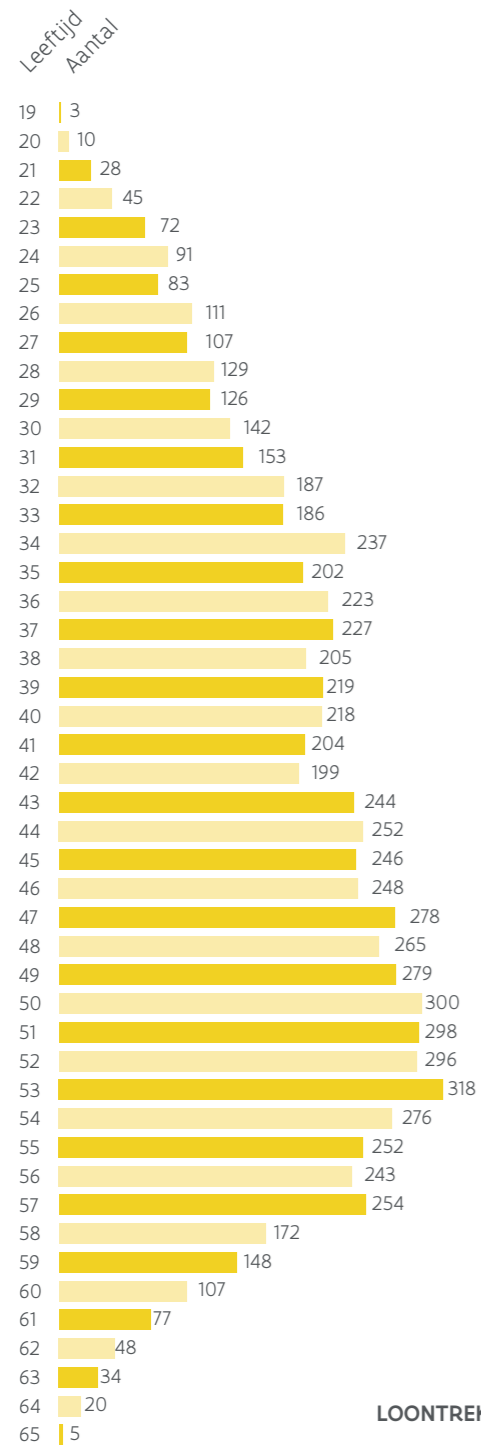

DEELTIJDSE PERSONEELSLEDEN 2016

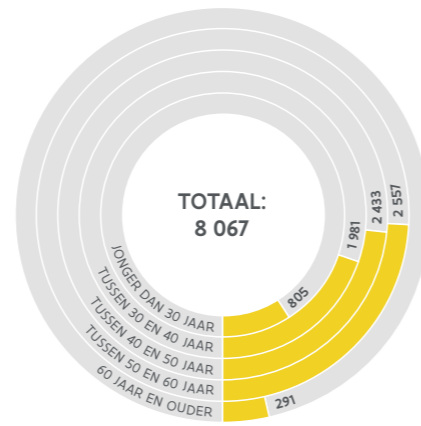

Totaal: 1 650

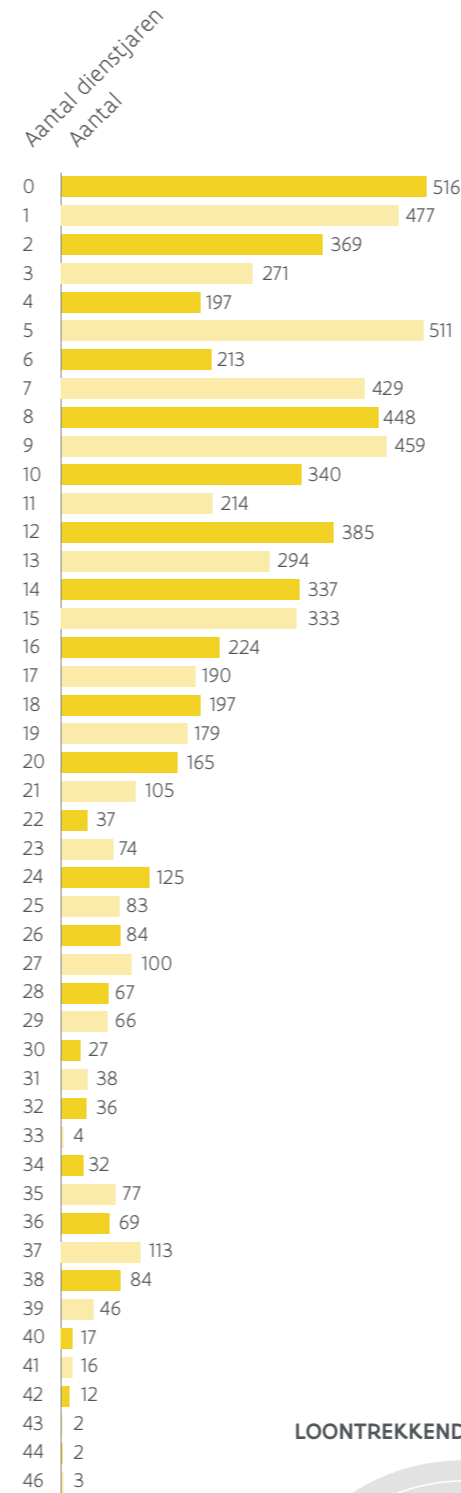
LEEFTIJDSPIRAMIDE PERSONEEL

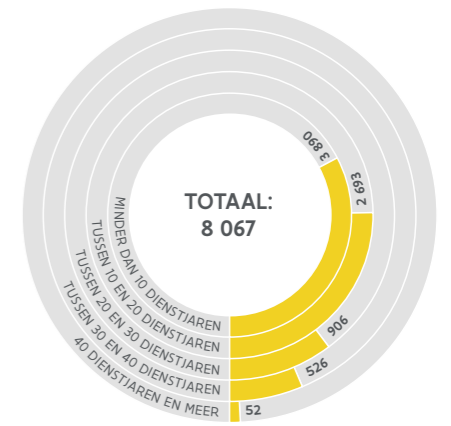
PERSONEEL

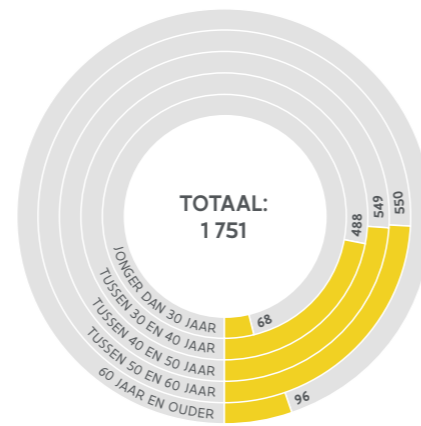
PERSONEELSLEDEN PER JAREN DIENST

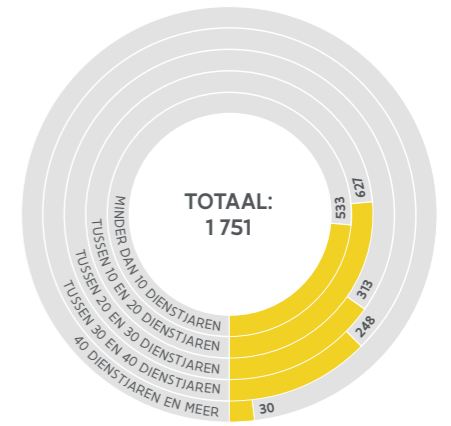
PERSONEELSLEDEN

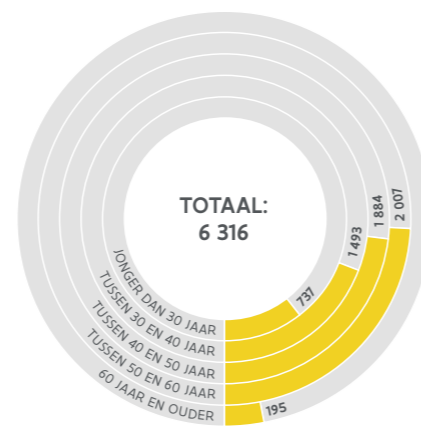
WEDDETREKKENDEN

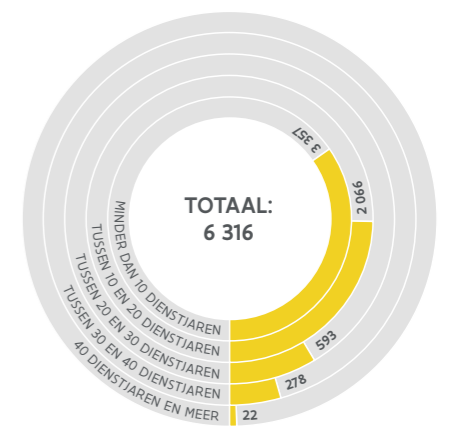
WEDDETREKKENDEN

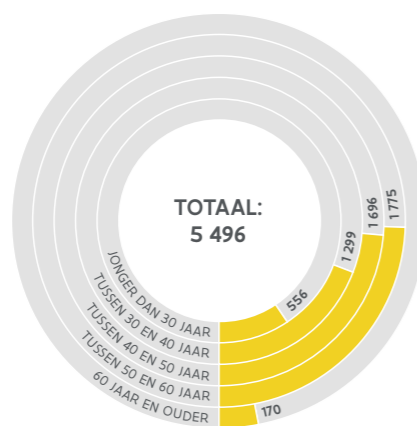
LOONTREKKENDEN

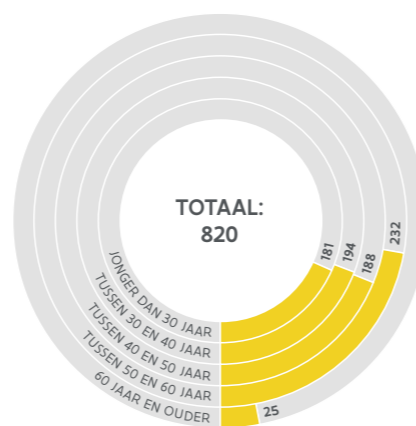
LOONTREKKENDEN

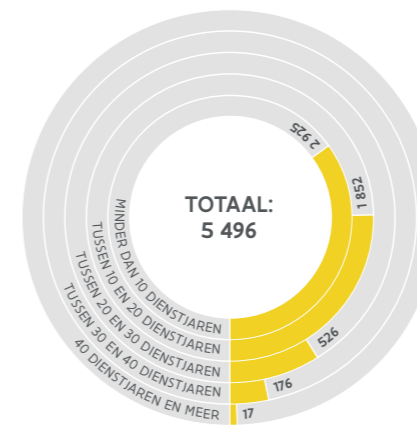
LOONTREKKENDEN CHAUFFEURS

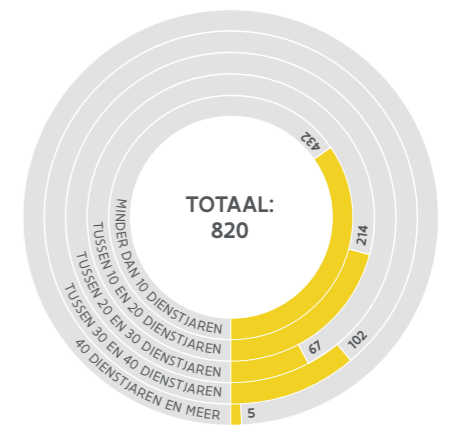
LOONTREKKENDEN TECHNISCHE DIENSTEN

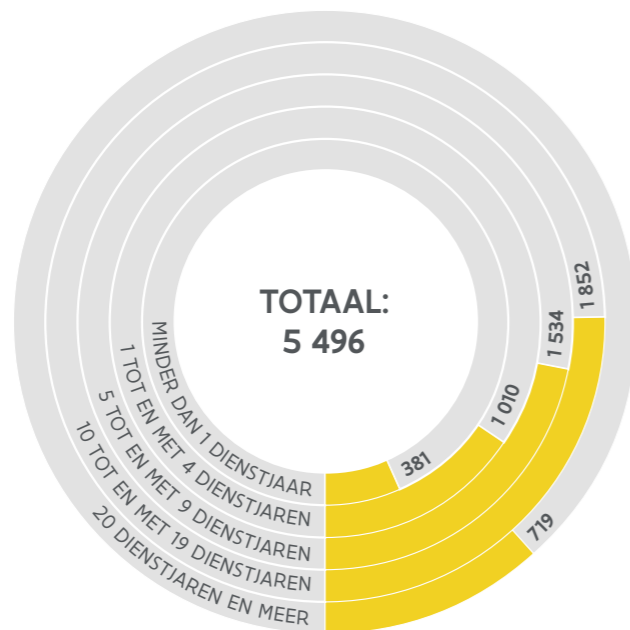
LOONTREKKENDEN CHAUFFEURS

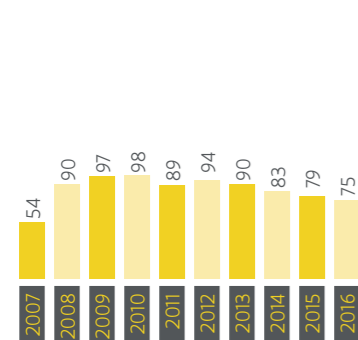
LOONTREKKENDEN TECHNISCHE DIENSTEN

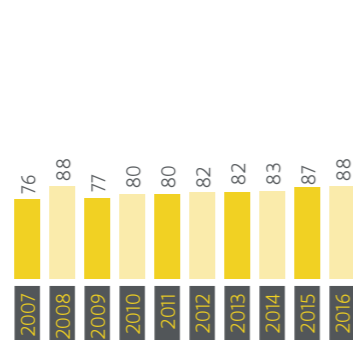
AANTAL CHAUFFEURS PER JAREN DIENST

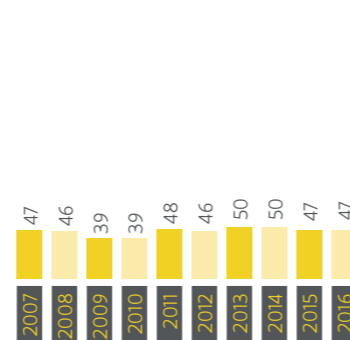
EVOLUTIE LIJNCONTROLEURS

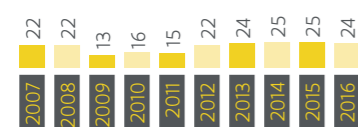
Antwerpen

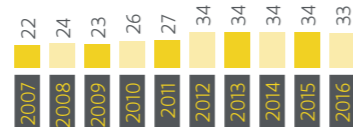
Oost-Vlaanderen

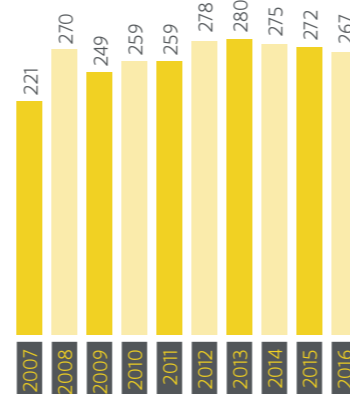
Vlaams-Brabant

Limburg

West-Vlaanderen

TOTAAL

BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN

	2015	2016
A Bezoldigingen		
Directie en afdelingshoofden	6 713 479,58	6 820 923,06
Bedienden	82 799 905,07	85 004 957,63
Loontrekkenden	202 326 104,53	203 517 910,70
Totaal	291 839 489,18	295 343 791,39
B Patronale lasten op bezoldigingen	137 750 534,43	138 862 668,11
C Aanvullende rust-overlevingspensioenen	24 081 517,66	19 760 812,94
D RSZ-afhoudingen op bezoldigingen	39 024 594,62	39 444 319,49
Totaal A + B + C	453 671 541,27	453 967 272,44

AFGELEGDE KILOMETERS

ENTITEIT	TRAM	AUTOBUSDIENSTEN			TOTAAL	ALLE DIENSTEN TESAMEN
		EIGEN BEHEER	EXPLOITANTEN			
			Geregeld	Leerlingen- vervoer		
Antwerpen	10 858 890	24 055 488	17 641 224	5 639 067	47 335 778	58 194 668
Oost-Vlaanderen	2 986 550	17 307 132	14 255 052	4 888 492	36 450 676	39 437 226
Vlaams-Brabant	0	24 447 827	19 963 082	3 121 812	47 532 721	47 532 721
Limburg	0	14 207 171	13 147 590	3 228 736	30 583 497	30 583 497
West-Vlaanderen	2 952 783	14 286 266	9 539 023	4 277 366	28 102 655	31 055 438
TOTAAL	16 798 223	94 303 884	74 545 970	21 155 473	190 005 327	206 803 550

Bijzondere vormen van geregeld vervoer

	SITUATIE OP 31.12.2016									
	Baddiensten Regie		Ophaalvervoer Regie		Ophaalvervoer Exploitanten		Werklieden Regie		TOTAAL	
	Aantal	km	Aantal	km	Aantal	km	Aantal	km	Aantal	km
Antwerpen	41	489	3	45	433	22 265	0	0	477	22 799
Oost-Vlaanderen	4	26	1	6	374	19 597	2	21	381	19 650
Vlaams-Brabant	2	10	0	0	247	13 267	0	0	249	13 277
Limburg	4	26	0	0	249	13 244	0	0	253	13 270
West-Vlaanderen	85	786	0	0	319	18 408	2	18	406	19 212
TOTAAL	136	1 337	4	51	1 622	86 782	4	39	1 766	88 209

Ingevolge het liberaliseren van de bijzondere vormen van geregeld vervoer is de V.V.M. niet meer prioritair. Dientengevolge kunnen, wat bad- en werklidenvervoer betreft, enkel de gegevens voor de diensten in regie in deze tabel opgenomen worden. In de kolom "Ophaalvervoer exploitanten" zijn de diensten, die per 1 september 2001 van het Departement Onderwijs werden overgenomen, vermeld.

ONGEVALLEN

Claims wegverkeer	Aantal claims reizigers	Aantal claims andere weggebruikers	Totaal aantal claims
Antwerpen	246	299	545
Oost-Vlaanderen	189	285	474
Vlaams-Brabant	163	189	352
Limburg	49	90	139
West-Vlaanderen	88	171	259
Totalen	735	1 034	1 769

Claims spoorverkeer	Aantal claims reizigers	Aantal claims andere weggebruikers	Totaal aantal claims
Antwerpen	89	388	477
Oost-Vlaanderen	42	316	358
West-Vlaanderen	33	103	136
Totalen	164	807	971

ARBEIDSONGEVALLEN 2016

	ONGEVALLEN ZONDER WERKVERLET		ONGEVALLEN MET WERKVERLET		DODELIJK		TOTAAL	
	IN DIENST	WEG-WERK	IN DIENST	WEG-WERK	IN DIENST	WEG-WERK	IN DIENST MET EN ZONDER WERKVERLET	WEG-WERK
Centrale Diensten	8	10	3	8	0	0	11	18
Antwerpen	61	13	156	33	0	0	217	46
Oost-Vlaanderen	18	8	110	20	0	0	128	28
Vlaams-Brabant	13	5	64	17	0	0	77	22
Limburg	4	1	23	7	0	0	27	8
West-Vlaanderen	13	3	38	11	0	0	51	14
TOTAAL	117	40	394	96	0	0	511	136

ROLLEND MATERIEEL

AANSCHAFFINGEN

Vervoer over de weg

Er werden **94** nieuwe autobussen in dienst gesteld, nl.:

51	220F – 12 m stad VDL Citea SLF Hybride
12	220G – citybussen Van Hool A309 Hybride
31	221B – gelede autobussen Van Hool AG 300

Er werden **36** nieuwe voertuigen van diverse aard (vrachtwagens, bestelwagens, personenwagens, wagens voor dubbel gebruik, aanhangwagens, moto's, enz.) in dienst gesteld.

Vervoer per spoor

Er werden **25** Albatrostrams in dienst gesteld.

OMVORMINGEN

Er werd **6** autobussen omgevormd naar dienstvoertuig.

SLOPINGEN

Er werden **116** autobussen effectief buiten dienst gesteld.

18 voertuigen van diverse aard (vrachtwagens, bestelwagens, personenwagens, wagens voor dubbel gebruik, gemengde voertuigen, enz.) werden eveneens buiten dienst gesteld.

Er werden **13** PCC's van Gent en **6** PCC's van Antwerpen effectief buiten dienst gesteld.

EFFECTIEF OP 31.12.2016

Vervoer over de weg

2 240	autobussen
529	andere voertuigen (vrachtwagens, bestelwagens, personenwagens, enz.)

Vervoer per spoor

48	gelede trams Kust
150	trams (PCC) – Antwerpen
22	trams (PCC) – Oost-Vlaanderen
125	Hermelijntrams waarvan 41 tweerichting en 84 enkelrichting. Tot 15 voertuigen worden tijdens het hoogseizoen ingezet aan Kust
54	Albatrostrams

VOORUITZICHTEN VOOR HET JAAR 2017

Er wordt voorzien een bestelling te plaatsen voor circa 230 bussen en 48 trams.

Leveringen

120	12 m streekbussen
9	gelede streekbussen
6	12 m hybride stadsbussen
30	trams

BUSVLOOT OP 31 DECEMBER 2016

Merk en type AB	Nummers	Bouw jaar	12-M BUSSEN			GELEDE AUTOBUSSEN			KLEINE BUSSEN		
			Totaal aantal bussen	Aantal zitpl. per AB	Aantal staanpl. per AB	Totaal aantal bussen	Aantal zitpl. per AB	Aantal staanpl. per AB	Totaal aantal bussen	Aantal zitpl. per AB	Aantal staanpl. per AB
VAN HOOL A 600	2819 à 2896	1992	1	39	54						
VAN HOOL A 300	3187 à 3218	1995	7	25	70						
Jonckheere Communo	3263 à 3345	1996	3	39	57						
Van Hool AG 300	3407 à 3421	1997				3	48	88			
Van Hool A 308	3450 à 3489								1	17	46
Van Hool A 600	3510 à 3576	1998	44	39	60						
Van Hool A 600	3584 à 3654		1	39	60						
Van Hool A 600	3584 à 3654	1999	33	39	60						
Van Hool A 600 - lange afstand	3655 à 3664		7	46	45						
Van Hool A 360	3729 à 3773		22	39	58						
Van Hool A 600	3689 à 3719		4	39	60						
Van Hool AG 500	3774 à 3794					16	59	91			
Van Hool A 360	3729 à 3773	2000	18	39	58						
Van Hool A 600	3689 à 3719		17	39	60						
Van Hool A 600	3720 à 3728		8	39	60						
Van Hool A 600 - lange afstand	3813 à 3820		7	46	52						
Jonckheere Transit 2000	3829 à 3978		20	39	61						
Jonckheere Transit 2000	3829 à 3978		41	39	64						
Van Hool AG 500	3774 à 3794					2	59	91			
Berkhof Premier	3665 à 3688					5	48	102			
Jonckheere Transit 2000	3829 à 3978	2001	82	39	64						
Jonckheere Transit 2000	4011 à 4027		17	39	65						
Van Hool A 360	4043 à 4093		36	39	66						
Jonckheere Transit 2000	3986 à 4010					25	59	99			
Van Hool AG 500	4139 à 4157					19	59	95			
Van Hool AG 300	4158 à 4164					7	48	100			
Van Hool A 308	4127 à 4138								5	17	48
Van Hool A 360	4043 à 4093	2002	9	39	66						
Van Hool A 330	4094 à 4126		32	26	78						
Van Hool A 330	4225 à 4243		18	26	78						
Van Hool AG 300	4295 à 4317					9	48	102			
Van Hool A 360	4174 à 4224	2003	46	39	66						
Van Hool A 360	4338 à 4404		5	39	64						
Van Hool A 308	4244 à 4277								32	18	53
Van Hool AG 300	4295 à 4317					10	48	102			
Van Hool AG 500	4278 à 4294					17	59	95			
Van Hool AG 300	4515 à 4519					1	48	100			
Van Hool A 360	4338 à 4404	2004	55	39	64						
Jonckheere Man	4460 à 4501								32	17	74
Van Hool A 309	4664 à 4707								16	18	71
Van Hool AG 300	4515 à 4519					4	48	100			
Jonckheere Transit geleed	4405 à 4459					53	53	95			
Van Hool AG 300	4708 à 4837					129	55	98			
Van Hool AG 300	4603 à 4663					57	55	98			
Jonckheere Transit	4524 à 4602	2005	77	39	65						
Van Hool A 309	4664 à 4707								28	18	71
Van Hool AG 300	4603 à 4663					3	55	98			
Jonckheere Transit	4838 à 4879	2006	25	39	65						
Van Hool A 330	4880 à 4901		19	26	76						
Jonckheere Transit geleed	4902 à 4963					58	56	98			
Van Hool A 309	4964 à 4979								16	18	52

Merk en type AB	Nummers	Bouw jaar	12-M BUSSEN			GELEDE AUTOBUSSEN			KLEINE BUSSEN		
			Totaal aantal bussen	Aantal zitpl. per AB	Aantal staanpl. per AB	Totaal aantal bussen	Aantal zitpl. per AB	Aantal staanpl. per AB	Totaal aantal bussen	Aantal zitpl. per AB	Aantal staanpl. per AB
Jonckheere Transit	4838 à 4879	2007	17	39	65						
Jonckheere Transit	5079 à 5083		5	39	65						
Van Hool A 330	5084 à 5088		3	26	76						
Jonckheere Transit	4980 à 5015		34	39	65						
Jonckheere Transit	5095 à 5167		31	39	65						
Van Hool A 330	5016 à 5029		12	26	76						
Jonckheere Transit geleed	4902 à 4963					3	56	98			
Van Hool AG 300	5030 à 5063					34	56	96			
Van Hool A 330	5016 à 5029	2008	2	26	76						
Van Hool A 330	5089 à 5091		3	25	78						
Jonckheere Transit	5095 à 5167		41	39	65						
Van Hool AG 300	5168 à 5275					108	55	95			
Jonckheere Procity	5064 à 5078								6	12	10
Van Hool A 309	5276 à 5306								31	17	55
Van Hool A 300 Hybride	5348 à 5352	2009	1	39	50						
Van Hool A 308 Hybride	5353 à 5357								1	17	42
Van Hool AG 300 hybride	5358 à 5382					3	54	82			
Van Hool A 309	5334 à 5347								14	17	55
Van Hool AG 300	5324 à 5333					10	55	95			
Van Hool A 300 Hybride	5348 à 5352	2010	4	39	50						
Jonckheere Transit	5309 à 5323		15	39	65						
Van Hool A 360	5446 à 5519		22	39	61						
Van Hool A 360 hybride	5402 à 5445		3	35	50						
Van Hool AG 300 hybride	5358 à 5382					22	54	82			
Van Hool AG 300	5520 à 5596					42	53	101			
Van Hool A 308 Hybride	5353 à 5357								4	17	42
Jonckheere Procity	5383 à 5401								18	12	10
Van Hool A 360 hybride	5402 à 5445	2011	41	35	50						
Van Hool A 360	5446 à 5519		39	39	61						
Van Hool AG 300	5520 à 5596					24	53	101			
Van Hool A 360	5446 à 5519	2012	12	35	50						
Van Hool AG 300	5520 à 5596					11	53	101			
Iveco Crossway	5606 à 5762	2014	140	37	62						
Jonckheere Citea	5763 à 5789		26	25	80						
Van Hool AG 300	5790 à 5816					26	53	98			
Jonckheere Midcity	5817 à 5857								41	11	11
Waterstofbus Van Hool A330 FC	5601 à 5605		5	39	64						
Iveco Crossway	5606 à 5762	2015	17	37	62						
Van Hool AG 300	5790 à 5816					1	53	98			
Van Hool A309 EB	5598 à 5600								3	17	38
Van Hool A309 Hybride	5858 à 5875								6	17	55
VDL Citea SLF Hybride	5877 à 5996		63	25	70						
VDL Citea SLF Hybride	5877 à 5996	2016	51	25	70						
Van Hool A309 Hybride	5858 à 5875								12	17	55
Van Hool AG 300	2188 à 2218					31	53	95			
TOTAAL			1 241			733			266		
EFFECTIEF AANTAL BUSSEN OP 31.12.2016			2 240								

De voertuigen met bouwjaar 1991 à 2002 zijn inventarisvoertuigen die slechts sporadisch voor exploitatie worden ingezet of in afwachting zijn voor buitendienststelling.

REIZIGERS

	Bijjetten	Mobiele bijjetten	Kaarten	Omnipas, MTB	Dagpas	Abonnementen Buzzy Pazz
ANTWERPEN	1 700 485	3 963 162	9 889 523	87 915 445	333 229	76 849 726
OOST-VLAANDEREN	1 358 481	3 509 554	5 099 333	38 324 446	284 562	43 363 574
VLAAMS-BRABANT	2 335 644	2 161 687	4 994 462	39 496 722	77 827	36 956 708
LIMBURG	602 714	960 840	1 626 664	12 512 455	92 741	25 062 807
WEST-VLAANDEREN	1 804 254	1 442 220	4 343 349	20 204 813	1 115 103	25 893 176
TOTAAL 2016	7 801 578	12 037 463	25 953 331	198 453 881	1 903 462	208 125 991
TOTAAL 2015	8 844 288	11 160 593	24 839 128	187 564 354	3 060 129	211 100 291
TOTAAL 2014	12 046 886	9 859 168	26 733 195	181 578 673		207 077 805
TOTAAL 2013	12 448 016	8 055 808	29 553 824	182 538 819		207 505 201
TOTAAL 2012	13 161 637	5 564 873	31 268 774	184 213 850		209 863 705
TOTAAL 2011	13 922 254	3 096 896	32 693 128	187 569 457		211 885 715
TOTAAL 2010	15 649 238	863 368	37 111 492	186 589 803		211 722 598
TOTAAL 2009	19 028 630	284 776	35 949 895	174 213 672		202 911 574
TOTAAL 2008	20 032 421	226 795	35 788 410	162 137 203		192 868 376
TOTAAL 2007	21 846 638	72 127	34 229 563	151 587 413		184 563 662
TOTAAL 2006	25 767 505		30 515 968	143 700 135		177 366 014
TOTAAL 2005	34 790 177		23 338 935	138 867 028		167 389 128
TOTAAL 2004	33 957 737		23 891 780	116 688 963		156 624 446
TOTAAL 2003	32 040 665		24 817 046	89 929 930		142 869 194
TOTAAL 2002	31 597 695		31 381 404	65 283 515		119 543 791
TOTAAL 2001	30 381 915		42 528 422	42 085 284		86 274 331

Abonnementen De Lijn/NMBS	Bijzondere diensten	Tussenkost derden	Andere	TOTAAL	
8 194 512	1 623 282	2 266 002	1 301 136	194 036 502	ANTWERPEN
11 088 481	206 192	5 049 141	221 655	108 505 419	OOST-VLAANDEREN
16 114 974	112 961	4 776 547	386 626	107 414 158	VLAAMS-BRABANT
1 739 301	577 239	2 874 369	22 501	46 071 631	LIMBURG
4 024 566	910 342	2 189 229	863 286	62 790 338	WEST-VLAANDEREN
41 161 834	3 430 016	17 155 288	2 795 204	518 818 048	TOTAAL 2016
42 517 661	3 222 842	32 823 889	4 764 058	529 897 233	TOTAAL 2015
44 065 691	3 600 352	42 290 009	4 900 790	532 152 569	TOTAAL 2014
45 312 988	4 282 367	44 939 815	4 875 834	539 512 672	TOTAAL 2013
44 633 654	4 327 762	46 277 750	4 721 064	544 033 069	TOTAAL 2012
43 738 478	4 802 770	46 546 380	4 817 595	549 072 673	TOTAAL 2011
42 232 671	5 505 984	46 713 198	4 846 833	551 235 185	TOTAAL 2010
41 795 468	6 105 594	46 472 104	4 468 257	531 229 970	TOTAAL 2009
40 678 275	5 945 575	46 369 545	4 057 314	508 103 914	TOTAAL 2008
35 080 639	6 228 800	45 522 157	4 147 040	483 278 039	TOTAAL 2007
28 906 783	6 869 426	46 073 409	3 639 403	462 838 643	TOTAAL 2006
26 652 922	6 751 853	46 999 723	3 928 191	448 717 957	TOTAAL 2005
22 029 593	7 566 976	47 606 525	4 648 696	413 014 716	TOTAAL 2004
17 508 194	7 244 098	42 958 465	4 816 803	362 184 395	TOTAAL 2003
15 261 900	7 709 628	43 449 088	4 131 469	318 358 490	TOTAAL 2002
14 544 304	8 232 011	37 076 689	3 881 723	265 004 679	TOTAAL 2001

NETTOVERVOERONTVANGSTEN

	Bijjetten	Mobiele bijjetten	Kaarten	Omnipas, MTB	Dagpas	Abonnementen Buzzy Pazz
ANTWERPEN	4 047 832	6 721 310	11 319 183	18 735 685	376 770	10 580 624
OOST-VLAANDEREN	3 291 495	5 991 428	5 909 457	9 480 761	334 234	7 777 089
VLAAMS-BRABANT	6 013 484	3 658 681	5 696 013	11 707 460	89 685	7 645 948
LIMBURG	1 384 898	1 636 999	1 702 871	3 403 665	78 658	5 237 700
WEST-VLAANDEREN	3 861 447	2 444 113	5 850 272	5 591 583	1 310 983	5 073 502
TOTAAL 2016	18 599 154	20 452 531	30 477 795	48 919 156	2 190 330	36 314 863
TOTAAL 2015	20 519 878	18 592 610	28 939 689	37 117 812	3 143 811	35 338 083
TOTAAL 2014	21 059 640	13 110 431	24 789 232	29 168 552		34 386 991
TOTAAL 2013	21 487 880,61	10 429 915,94	25 496 893,96	29 159 750,25		34 177 962,60
TOTAAL 2012	22 494 100,54	6 891 316,40	25 499 806,04	28 442 211,96		33 412 061,63
TOTAAL 2011	28 822 587,04	3 841 752,71	26 419 448,69	27 163 000,87		32 599 717,57
TOTAAL 2010	26 160 038,86	1 067 099,58	27 921 107,27	25 659 666,14		32 113 625,38
TOTAAL 2009	27 475 785,89	322 387,96	27 105 748,43	23 934 675,17		30 953 940,40
TOTAAL 2008	28 407 119,78	256 776,16	27 117 962,98	22 739 650,43		29 755 473,15
TOTAAL 2007	28 878 607,55	58 074,00	25 702 772,22	21 080 431,35		28 327 612,16
TOTAAL 2006	30 054 472,26		22 965 233,63	19 794 393,88		26 399 156,98
TOTAAL 2005	32 640 962,56		181 661 28,13	20 469 338,44		24 439 336,11
TOTAAL 2004	32 402 805,92		18 423 514,84	18 180 332,62		23 153 845,06
TOTAAL 2003	30 828 827,31		18 647 570,74	14 339 556,13		21 601 556,57
TOTAAL 2002	30 041 973,13		24 360 650,36	13 905 751,11		19 364 990,91
TOTAAL 2001	28 724 229,09		31 676 122,15	13 711 536,2		18 838 824,89

Abonnementen De Lijn/NMBS	Bijzondere diensten	Tussenkomst derden	Andere	TOTAAL	
3 047 095	1 099 155	611 093	1 377 076	57 915 823	ANTWERPEN
4 017 564	1 760 251	1 255 879	628 559	40 446 715	OOST-VLAANDEREN
6 138 772	323 874	1 255 389	1 235 488	43 764 793	VLAAMS-BRABANT
631 329	595 103	1 123 601	602 962	16 397 786	LIMBURG
1 445 802	1 083 985	547 807	635 834	27 845 328	WEST-VLAANDEREN
15 280 562	4 862 368	4 793 768	4 479 919	186 370 446	TOTAAL 2016
14 993 512	3 203 371	3 953 703	3 976 253	169 778 722	TOTAAL 2015
14 382 317	4 147 830	4 107 091	3 731 038	150 337 956	TOTAAL 2014
12 672 916,13	4 648 491,57	6 805 380,76	3 707 351,26	148 586 541,08	TOTAAL 2013
12 269 755,20	3 483 362,54	6 605 431,76	3 473 204,41	142 571 250,48	TOTAAL 2012
11 633 190,51	3 497 645,88	13 210 863,52	5 988 026,25	138 497 872,60	TOTAAL 2011
11 069 536,46	4 242 450,75	5 988 874,25	2 880 781,01	137 103 179,70	TOTAAL 2010
10 989 232,45	4 672 934,30	5 671 241,65	2 535 133,34	133 661 079,59	TOTAAL 2009
10 721 391,47	4 434 407,84	5 681 665,74	2 363 667,95	131 478 115,50	TOTAAL 2008
8 909 448,89	5 110 829,31	5 947 509,41	2 182 545,12	126 197 830,01	TOTAAL 2007
7 139 907,80	4 883 234,36	6 070 999,76	1 744 487,23	119 051 885,90	TOTAAL 2006
5 998 846,56	4 709 312,98	5 116 639,59	2 192 685,85	113 733 250,22	TOTAAL 2005
5 328 222,16	5 189 632,53	4 654 621,13	3 291 955,30	110 624 929,56	TOTAAL 2004
4 706 391,41	4 955 857,90	4 498 670,61	3 278 324,79	102 856 755,46	TOTAAL 2003
4 632 971,40	5 215 973,93	4 832 296,72	3 067 031,27	105 421 638,83	TOTAAL 2002
4 735 628,62	5 225 344,76	4 430 599,98	3 017 437,67	110 359 723,35	TOTAAL 2001

JAARREKENING

BALANS OP 31 DECEMBER 2016

ACTIVA IN DUIZENDEN EURO

	2016	2015
Vaste activa	1 800 375	1 634 603
Immateriële vaste activa	29 279	30 964
Materiële vaste activa	1 761 374	1 578 144
Terreinen en gebouwen	589 835	581 077
Installaties, machines en uitrusting	145 588	138 670
Meubilair en rollend materieel	356 708	278 114
Leasing en soortgelijke rechten	325 182	219 942
Overige materiële vaste activa	2 299	2 386
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	341 762	357 955
Financiële vaste activa	9 722	25 495
Verbonden ondernemingen	770	25 209
<i>Deelnemingen</i>	770	25 209
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	8 881	215
<i>Deelnemingen</i>	1 622	215
<i>Vorderingen</i>	7 259	
Andere financiële vaste activa	71	71
<i>Aandelen</i>	6	6
<i>Vorderingen en borgtochten in contanten</i>	65	65
Vlottende activa	580 620	525 636
Vorderingen op meer dan één jaar	3 879	5 316
Overige vorderingen	3 879	5 316
Voorraden en bestellingen in uitvoering	30 213	28 404
Voorraden	30 213	28 404
<i>Grond- en hulpstoffen</i>	30 213	28 404
Vorderingen op ten hoogste één jaar	490 798	438 352
Handelsvorderingen	26 030	22 557
Overige vorderingen	464 768	415 795
Geldbeleggingen	635	634
Overige beleggingen	635	634
Liquide middelen	14 701	37 026
Overlopende rekeningen	40 394	15 904
TOTAAL ACTIVA	2 380 995	2 160 239

PASSIVA IN DUIZENDEN EURO

	2016	2015
Eigen vermogen	1 609 823	1 542 066
Kapitaal	53 951	53 951
Geplaatst kapitaal	53 951	53 951
Reserves	1 542	1 542
Beschikbare reserves	1 542	1 542
Overgedragen winst (verlies) +/-	99 540	99 529
Kapitaalsubsidies	1 454 790	1 387 044
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	121 041	116 525
Voorzieningen voor risico's en kosten	121 041	116 525
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	45 150	32 542
Grote herstellings- en onderhoudswerken	25 798	27 397
Overige risico's en kosten	50 093	56 586
Schulden	650 131	501 648
Schulden op meer dan één jaar	278 012	132 160
Financiële schulden	277 194	131 342
<i>Leasingschulden en soortgelijke schulden</i>	245 694	86 842
<i>Kredietinstellingen</i>	31 500	44 500
Overige schulden	818	818
Schulden op ten hoogste één jaar	207 534	213 383
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	14 761	16 190
Handelsschulden	102 094	98 587
<i>Leveranciers</i>	102 094	98 587
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	827	498
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	88 079	96 287
<i>Belastingen</i>	14 698	14 094
<i>Bezoldigingen en sociale lasten</i>	73 381	82 193
Overige schulden	1 773	1 821
Overlopende rekeningen	164 585	156 105
TOTAAL PASSIVA	2 380 995	2 160 239

RESULTATENREKENING OP 31 DECEMBER 2016

	2016	2015
Bedrijfsopbrengsten	1 124 850	1 030 581
Omzet	994 429	994 697
Voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering: toename (afname) +/-		- 34
Geproduceerde vaste activa	3 157	3 214
Andere bedrijfsopbrengsten	41 543	32 502
Waarvan: niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	85 721	202
Bedrijfskosten	1 156 589	1 132 307
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	67 522	69 902
Aankopen	69 509	69 787
Voorraad: afname (toename) +/-	- 1 987	115
Diensten en diverse goederen	457 234	467 662
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen +/-	478 488	475 725
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	128 689	106 727
Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) +/-	307	12
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) +/-	4 516	8 610
Andere bedrijfskosten	859	1 288
Niet-recurrente bedrijfskosten	18 974	2 381
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies) +/-	- 31 739	- 101 726
Financiële opbrengsten	108 140	109 044
Recurrente financiële opbrengsten	108 140	90 688
Opbrengsten uit financiële vaste activa	2 679	
Opbrengsten uit vlottende activa	172	740
Andere financiële opbrengsten	105 289	89 948
Niet-recurrente financiële opbrengsten		18 356
Financiële kosten	75 549	6 764
Recurrente financiële kosten	21 886	6 257
Kosten van schulden	21 655	5 950
Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en toevoegingen (terugneming) +/-	30	- 2
Andere financiële kosten	201	309
Niet-recurrente financiële kosten	53 663	507
Winst (Verlies) van het boekjaar voor belasting +/-	852	554
Belastingen op het resultaat +/-	841	554
Belastingen	841	554
Winst (Verlies) van het boekjaar +/-	11	
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar +/-	11	

RESULTAATVERWERKING

	2016	2015
Te bestemmen winst (verlies) +/-	99 540	99 529
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar +/-	11	
Overgedragen winst (verlies) van het vorige boekjaar +/-	99 529	99 529
Over te dragen winst (verlies) +/-	99 540	99 529

TOELICHTING 2016

STAAT VAN DE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA IN DUIZENDEN EURO

	2016	2015
Kosten van ontwikkeling		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		61 754
Mutaties tijdens het boekjaar		
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	129	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	882	
Overboeking van een post naar een andere +/-	11 199	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	72 200	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar		30 790
Mutaties tijdens het boekjaar		
Geboekt	13 011	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	881	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	42 920	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	29 280	

STAAT VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA IN DUIZENDEN EURO

	2016	2015
Terreinen en gebouwen		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		937 482
Mutaties tijdens het boekjaar		
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	365	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	7 099	
Overboeking van een post naar een andere +/-	42 766	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	973 514	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar		356 406
Mutaties tijdens het boekjaar		
Geboekt	34 797	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	6 960	
Overgeboekt van een post naar een andere +/-	- 564	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	383 679	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	589 835	

	2016	2015
Installaties, machines en uitrusting		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		288 112
Mutaties tijdens het boekjaar		
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	1 484	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	5 128	
Overboeking van een post naar een andere +/-	27 465	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	311 933	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar		149 443
Mutaties tijdens het boekjaar		
Geboekt	20 700	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	4 368	
Overgeboekt van een post naar een andere +/-	570	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	166 345	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	145 588	

	2016	2015
Meubilair en rollend materieel		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		759 541
Mutaties tijdens het boekjaar		
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	723	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	19 705	
Overboeking van een post naar een andere +/-	130 975	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	871 534	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar		481 427
Mutaties tijdens het boekjaar		
Geboekt	46 147	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	19 830	
Overgeboekt van een post naar een andere +/-	7 082	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	514 826	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	356 708	

	2016	2015
Leasing en soortgelijke rechten		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		308 399
Mutaties tijdens het boekjaar		
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	152 526	
Overboeking van een post naar een andere +/-	- 36 763	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	424 162	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar		88 457
Mutaties tijdens het boekjaar		
Geboekt	30 326	
Teruggenomen	200	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	776	
Overgeboekt van een post naar een andere +/-	- 18 827	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	98 980	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	325 182	

WAARVAN	2016	2015
Terreinen en gebouwen	215 686	
Meubilair en rollend materieel	109 496	

	2016	2015
Overige materiële vaste activa		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		6 322
Mutaties tijdens het boekjaar		
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8 096	
Overboeking van een post naar een andere +/-	11 889	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	10 115	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar		3 935
Mutaties tijdens het boekjaar		
Geboekt	167	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8 026	
Overgeboekt van een post naar een andere +/-	11 740	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	7 816	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	2 299	

	2016	2015
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		357 955
Mutaties tijdens het boekjaar		
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	171 338	
Overboeking van een post naar een andere +/-	- 187 531	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	341 762	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	341 762	

STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA IN DUIZENDEN EURO

	2016	2015
VERBODEN ONDERNEMINGEN - DEELNEMINGEN EN AANDELEN		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		25 209
Mutaties tijdens het boekjaar		
Overdrachten en buitengebruikstellingen	24 439	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	770	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	770	

	2016	2015
ONDERNEMINGEN MET DEELNEMINGSVERHOUDING - DEELNEMINGEN EN AANDELEN		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		215
Mutaties tijdens het boekjaar		
Aanschaffingen	1 407	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	1 622	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	1 622	

	2016	2015
ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGS-VERHOUDING BESTAAT - VORDERINGEN		
Mutaties tijdens het boekjaar		
Toevoegingen	7 259	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	7 259	

	2016	2015
ANDERE ONDERNEMINGEN - DEELNEMINGEN EN AANDELEN		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		6
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	6	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	6	
ANDERE ONDERNEMINGEN - VORDERINGEN		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR		65
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	65	

Deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen	aantal aandelen
Rechtstreekse deelneming (87,18%) van De Lijn in Optimobil Vlaanderen nv	1 700
Rechtstreekse deelneming (99,99%) van De Lijn in Lijncom nv	599 999
Rechtstreekse deelneming (25,00%) in Belgian Mobility Card nv	50
Rechtstreekse deelneming (32,10%) in Blue-Mobility nv	114
Rechtstreekse deelneming (24,00%) in Project Brabo 1 nv	36 000
Rechtstreekse deelneming (26,00%) in Livan Infrastructure nv	52

GELDBELEGGINGEN EN OVERLOPENDE REKENINGEN (ACTIVA)

	2016	2015
OVERIGE GELDBELEGGINGEN		
Vastrentende effecten	3	2
Termijnrekeningen bij kredietinstellingen	632	632
Met een resterende looptijd of opzegtermijn van meer dan één jaar	632	632

	2016
OVERLOPENDE REKENINGEN	
Uitsplitsing van de post 490/1 van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.	
Over te dragen kosten: contracten, abonnementen	3 682
Over te dragen kosten: Minderwaarde Franse Lease	999
Verkregen opbrengsten: verschil PPS beschikbaarheidsvergoeding	31 431

	2016	2015
STAAT VAN HET KAPITAAL		
Maatschappelijk kapitaal		
Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar		53 951
Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar	53 951	
Samenstelling van het kapitaal: soorten aandelen		
Aandelen zonder nominale waarde	53 951	2 706 052
Aandelen op naam		2 706 052

VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN

	2016
UITSPLITSING VAN DE POST 164/5 VAN DE PASSIVA INDIEN DAARONDER EEN BELANGRIJK BEDRAG VOORKOMT	
Voorziening milieu	4 616
Voorziening hangende geschillen	19 431
Voorziening Lijnwerk	1 128

STAAT VAN DE SCHULDEN EN OVERLOPENDE REKENINGEN (PASSIVA)

	2016
UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN ÉÉN JAAR, NAARGELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD	
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	14 761
Financiële schulden	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	1 761
Kredietinstellingen	13 000
Totaal der schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	14 761
Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar	
Financiële schulden	34 535
Leasingschulden en soortgelijke schulden	3 035
Kredietinstellingen	31 500
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar	34 535
Schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar	
Financiële schulden	242 659
Leasingschulden en soortgelijke schulden	242 659
Overige schulden	818
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar	243 477

GEWAARBORGDE SCHULDEN

	2016
Gewaarborgde schulden door Belgische overheidsinstellingen	
Financiële schulden	290 838
Leasingschulden en soortgelijke schulden	246 338
Kredietinstellingen	44 500
Overige schulden	818
Totaal door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden	291 656

SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN

	2016
Belastingen (post 450/3 en 178/9 van de passiva)	
Niet-vervallen belastingenschulden	14 698
Bezoldigingen en sociale lasten (post 454/9 en 178/9 van de passiva)	
Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	73 381

OVERLOPENDE REKENINGEN

	2016
UITSPLITSING VAN DE POST 492/3 VAN DE PASSIVA INDIEN DAARONDER EEN BELANGRIJK BEDRAG VOORKOMT	
Gesubsidiëerde vaste activa	7 025
Abonnementen spreiding	41 745
Te affecteren investeringsprovisie	30 371
Afschrijvingen / Financieringen	33 799
Voorverkoop distributeurs	11 223
Toe te wijzen concessie lijncom	6 034
Project Livan / Cluster II	4 380
Over te dragen toelage	20 040

BEDRIJFSRESULTATEN

	2016	2015
BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
Netto-omzet per bedrijfscategorie		
Openbaar vervoer	994 429	994 697
Netto-omzet per geografische markt		
Vlaanderen	994 429	994 697
BEDRIJFSKOSTEN		
Werknemers waarvoor de onderneming een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister		
Totaal aantal op de afsluitingsdatum	8 067	8 158
Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	7 649,8	7 623,6
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	11 732 982	11 790 718
Personeelskosten		
Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	295 344	291 839
Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	138 862	137 781
Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	195	174
Andere personeelskosten	24 326	21 849
Ouderdoms- en overlevingspensioenen	19 761	24 082
Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen		
Toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) +/-	12 608	-2 843
Waardeverminderingen		
Op voorraden en bestellingen in uitvoering		
Geboekt	177	169
Op handelsvorderingen		
Geboekt	130	104
Teruggenomen		261
Voorzieningen voor risico's en kosten		
Toevoegingen	20 885	28 779
Bestedingen en terugnemingen	16 369	20 169
Andere bedrijfskosten		
Bedrijfsbelastingen en -taksen	650	743
Andere	209	545
Uitzendkrachten en ter beschikking van de ondernemng gestelde personen		
Totaal aantal op de afsluitingsdatum	221	257
Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten	229,8	360,9
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	441 393	492 495
Kosten voor de onderneming	19 297	19 627

FINANCIËLE RESULTATEN

	2016	2015
RECURRENTE FINANCIËLE OPBRENGSTEN		
Andere financiële opbrengsten		
Door de overheid toegekende subsidies, aangerekend op de resultatenrekening		
Kapitaalsubsidies	105 289	89 529
RECURRENTE FINANCIËLE KOSTEN		
Waardeverminderingen op vlottende activa		
Geboekt	29	
Teruggenomen		2

OPBRENGSTEN EN KOSTEN VAN UITZONDERLIJKE OMVANG OF UITZONDERLIJKE MATE VAN VOORKOMEN

	2016	2015
NIET-RECURRENTE OPBRENGSTEN	85 721	18 558
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	85 721	202
Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	200	202
Meerwaarden bij de realisatie van immateriële en materiële vaste activa	108	
Andere niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	85 413	
Niet-recurrente financiële opbrengsten		18 356
Meerwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa		16 365
Andere niet-recurrente financiële opbrengsten		1 991
NIET-RECURRENTE KOSTEN	72 637	2 888
Niet-recurrente bedrijfskosten	18 974	2 381
Niet-recurrente afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	16 460	2 381
Minderwaarden bij de realisatie van immateriële en materiële vaste activa	38	
Andere niet-recurrente bedrijfskosten	2 476	
Niet-recurrente financiële kosten	53 663	507
Andere niet-recurrente financiële kosten	53 663	507

BELASTINGEN EN TAKSEN

	2016	2015
BELASTINGEN OP HET RESULTAAT		
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	841	
Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	841	
BELASTINGEN OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN		
In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde		
Aan de onderneming (aftrekbaar)	112 901	122 489
Door de onderneming	53 232	102 247
Ingehouden bedragen ten laste van derden als		
Bedrijfsvoorheffing	14 888	14 095

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

	2016
ZAKELIJKE ZEKERHEDEN	
Zakelijke zekerheden die door de onderneming op haar eigen activa werden gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden en verplichtingen van de onderneming	
Zekerheden op de nog door de onderneming te verwerven activa - Bedrag van de betrokken activa	215 686
Zakelijke zekerheden die door de onderneming op haar eigen activa werden gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden	
Zekerheden op de nog door de onderneming te verwerven activa - Bedrag van de betrokken activa	215 686
GOEDEREN EN WAARDEN GEHOUDEN DOOR DERDEN IN HUN NAAM MAAR TEN BATE EN OP RISICO VAN DE ONDERNEMING, VOOR ZOVER DEZE GOEDEREN EN WAARDEN NIET IN DE BALANS ZIJN OPGENOMEN	
Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa	
Hoofdzakelijk investeringen met kapitaalsubsidie	436 696
NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN	
Andere niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (met inbegrip van deze die niet kunnen worden becijferd)	
Voor diverse dossiers zijn er bankwaarborgen door De Lijn gesteld	5 438
Voor diverse dossiers werden er waarborgen ontvangen	112 288
Te vervallen intresten investeringsleningen	3 403

SOCIALE BALANS OP 31 DECEMBER 2016

BETREKKINGEN MET VERBONDEN ONDERNEMINGEN, GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN EN DE ANDERE ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

	2016	2015
VERBONDEN ONDERNEMINGEN		
Financiële vaste activa	770	25 209
Deelnemingen	770	25 209
Vorderingen	2 750	3 140
Op hoogstens één jaar	2 750	3 140
Schulden	143	1 383
Op hoogstens één jaar	143	1 383
ANDERE ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT		
Financiële vaste activa	8 881	215
Deelnemingen	1 622	215
Achtergestelde vorderingen	7 259	

FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

	2016	2015
BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE ONDERNEMING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN		
Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon		
Aan bestuurders en zaakvoerders	98	
DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)		
Bezoldiging van de commissaris(sen)	65	

Werknemers ingeschreven in het personeelsregister

	Voltijds (boekjaar 2016)	Deeltijds (boekjaar 2016)	Totaal (boekjaar 2016)	Totaal (boekjaar 2015)
Gemiddeld aantal werknemers	6 401,4	1 720,4	7 649,8	7 623,6
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9 247 465	2 485 517	11 732 982	11 790 718
Personeelskosten*	362 145	96 582	458 728	451 643
Bedrag van de voordelen bovenop het loon*			22 905	24 214

* In duizenden euro

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers	6 417	1 650	7 627,0
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	6 378	1 648	7 586,7
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	32	1	32,5
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	1		1,0
Vervangingsovereenkomst	6	1	6,8
Volgens het geslacht en het studieniveau			
Mannen	5 444	1 156	6 299,5
lager onderwijs	924	246	1 121,2
secundair onderwijs	3 414	675	3 898,3
hoger niet-universitair onderwijs	983	209	1 136,4
universitair onderwijs	123	26	143,6
Vrouwen	973	494	1 327,5
lager onderwijs	209	104	273,6
secundair onderwijs	603	296	830,5
hoger niet-universitair onderwijs	133	77	181,8
universitair onderwijs	28	17	41,6
Volgens de beroeps categorie			
Directiepersoneel	10		10,0
Bedienden	1 324	417	1 632,7
Arbeiders	5 083	1 233	5 984,3

Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen

Tijdens het boekjaar	Uitzendkrachten	Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	147,0	82,8
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	328 041	113 352
Kosten voor de onderneming*	8 529	10 768

* In duizenden euro

SAMENVATTING VAN DE WAARDERINGSREGELS

Personeelsverloop tijdens het boekjaar

Ingetreden	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister	517	5	520,1
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	485	5	488,1
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	32		32,0
Uitgetreden	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers met een DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	410	203	538,4
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	387	202	514,8
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	22	1	22,6
Vervangingsovereenkomst	1		1,0
Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst			
Pensioen	51	32	72,4
Werkloosheid met bedrijfstoelag	95	91	160,9
Afdanking	104	26	120,7
Andere redenen	160	54	184,4

Inlichtingen over de opleiding voor de werknemers tijdens het boekjaar

Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever	Mannen	Vrouwen
Aantal betrokken werknemers	5 711	1 159
Aantal gevolgde opleidingsuren	160 635	31 664
Nettokosten voor de onderneming	7 699	1 489
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	7 699	1 489
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	1 035	204
Aantal gevolgde opleidingsuren	12 469	1 984
Nettokosten voor de onderneming	525	84

IMMATERIELE - EN MATERIELE VASTE ACTIVA

De immateriële en materiële vaste activa worden op het actief van de balans geboekt voor hun aanschaffingswaarde (aanschaffingswaarde of vervaardigingsprijs). Er zijn geen herwaarderingen toegepast. De afschrijvingen worden gedaan op basis van de lineaire methode, tegen de jaarlijkse percentages die hiernaast worden vermeld.

Op de vaste activa in aanbouw worden geen afschrijvingen verricht. De afschrijvingspercentages werden vastgelegd door de raad van bestuur in zitting van 19 november 1991. Voor de vaste activa die via een overeenkomst gedeeltelijk door derden worden gefinancierd, kan in de overeenkomst een levensduur worden bepaald die afwijkt van de algemene regel.

	Levensduur	Voet
Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar	20%
Gebouwen	40 jaar	2,5%
Verbouwingswerken gebouwen en vernieuwingswerken	20 jaar	5%
Sporen	25 jaar	4%
Bovenleiding	20 jaar	5%
Tractiestations	20 jaar	5%
Zware uitrustingsgoederen (en installaties)	20 jaar	5%
Machines	10 jaar	10%
Spoorrijtuigen	30 jaar	3,3%
Autobussen	14 jaar	7,14%
Trolleybussen	25 jaar	4%
Wegvoertuigen	10 jaar	10%
Personenwagens	5 jaar	20%
Meubilair	10 jaar	10%
Midibussen	10 jaar	10%
Informaticamateriaal: hardware en software	3 jaar	33,33%
Vernieuwing activa en aankoop tweedehandsgoederen	op de overblijvende levensduur	
Rollend materieel in leasing	Afschrijving over de resterende levensduur volgens oorspronkelijk afschrijvingsplan.	
Prototypes	Afschrijving over de normale levensduur, deze die opgenomen zijn in dossiers voor (gedeeltelijke) externe financiering volgens de contractbepalingen.	

VORDERINGEN OP MEER DAN 1 JAAR, VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE 1 JAAR EN BORGTUCHTEN IN CONTANTEN

De vorderingen en borgtochten in contanten worden geboekt voor hun nominale waarde. Waardeverminderingen worden geboekt in geval van oninbaarheid.

Er werd ten laste van voorgaande jaren een waardevermindering geboekt van het resterende saldo van de compensatievergoeding van 1985 (ten bedrage van 0,64 miljoen EUR onder de handelsvorderingen) alsook voor het saldo op de staatstoelage van 1985 (ten bedrage van 3,86 miljoen EUR onder de vlottende activa).

VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING

De voorraden en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde, bepaald door toepassing van de methode van gewogen gemiddelde aanschaffingsprijzen. Binnen de voorraadsoftware werd een module ontwikkeld om de waardevermindering te bepalen, op basis van ouderdom voertuigen (belangrijke wisselstukken) of op basis van voorraadrotatie.

De goederen in bewerking en de bestellingen in uitvoering worden geboekt tegen vervaardigingsprijs, die zowel directe als indirecte kosten omvat.

GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN

De vastrentende effecten worden in de balans opgenomen voor hun aanschaffingswaarde.

OVERLOPENDE REKENINGEN

De overlopende rekeningen omvatten...

Op het actief

- ...de kosten die betrekking hebben op de volgende boekjaren, evenals de opbrengsten met betrekking tot het boekjaar die zullen ontvangen worden in de loop van het volgende boekjaar. Om het aandeel van ieder boekjaar te berekenen, wordt een evenredigheidsregel toegepast, die wat betreft de vooruitbetaalde huur op de sale-and-rent-back transacties nagenoeg gelijk loopt met de initiële afschrijvingstermijn.

Op het passief

- ...de kosten met betrekking tot het boekjaar, maar te betalen tijdens het volgende boekjaar evenals de opbrengsten, verworven in de loop van het boekjaar of vorige boekjaren, maar toe te rekenen aan volgende boekjaren. Om het aandeel van ieder boekjaar te berekenen, wordt een evenredigheidsregel toegepast die aansluit met de betreffende afschrijvingstermijnen en/of de duurtijd van de betrokken contracten.
- Krachtens de beslissing van de Vlaamse Regering kan de VVM De Lijn de meerontvangsten van het afgelopen boekjaar affecteren aan investeringen. In 2016 gebeurde geen bijboeking op de balans van De Lijn: bij begrotingsopmaak, -aanpassing en -herziening werd geopteerd om de meerontvangsten 2016, in totaal 14 miljoen EUR, toe te voegen aan de kapitaalsubsidies in plaats van deze op de balans van De Lijn te plaatsen. Het saldo van de in eerdere boekjaren geaffecteerde meerontvangsten bedraagt eind 2016 30,4 miljoen EUR.

De historische dotatie van 2 miljoen EUR inzake subsidies voor leerlingevervoer werd in 2016 afgeboekt omdat de voorziene investeringen (verbeteringen van de voertuigen) en de lopende kost van deze investeringen in de nieuwe voertuigen opgenomen zijn in de exploitatiekosten.

Vaste activa gefinancierd via leningen, aflossingen versus afschrijvingen

Een gedeelte van de investeringen van De Lijn werden in het verleden gefinancierd door bankleningen. De financiering, die De Lijn jaarlijks ontvangt, deel van de exploitatietoelage, is gelijk aan de aflossingen van de leningen (ESR uitgave). Deze aflossingen van de leningen stemmen echter niet overeen met de afschrijvingen, die bedrijfseconomisch in resultaat worden genomen.

De laatste aflossing van de leningen is voorzien in 2021, de afschrijvingen lopen tot 2050. ESR-matig wordt de volledige toelage als ontvangst opgenomen t.o.v. de aflossingen van de leningen als uitgave. Bedrijfseconomisch wordt het bedrag aan toelage op een overlopende rekening geboekt. Op het einde van het boekjaar 2016 bedraagt dit 33,8 miljoen EUR.

Het resultaat m.b.t. het rollend materieel opgenomen in sale en lease back verrichtingen

In toepassing van de betreffende boekhoudwetgeving en ingevolge ingewonnen advies, wordt:

- het resultaat op deze verrichtingen gespreid over de looptijd van de leasing;
- niettegenstaande CBN advies 163 aan de leasingsschulden, gezien de door De Lijn gedane vooruitbetalingen en in het licht van de door de raad van bestuur vastgestelde onderlinge samenhang der contracten, geen uitdrukking gegeven. Voor de in 2000 t.e.m. 2006 afgesloten verrichtingen bedraagt deze leasingsschuld 124,2 miljoen EUR per 31.12.2016 (160,6 miljoen EUR in 2015);
- door de classificatie van de geleasde activa, uitdrukking gegeven aan de gebruiksrechten in hoofde van de VVM. Voor de vaste activa in leasing waarvoor de afschrijvingstermijn langer is dan de aflossingstermijn, bevestigen wij onze intentie over te gaan tot het lichten van de optie, c.q. tot het nemen van alle maatregelen om te verzekeren dat De Lijn de beschikking blijft behouden over de activa tot het einde van de afschrijvingstermijn.

De raad van bestuur is van oordeel dat met gebeurlijke risico's, verbonden aan dergelijke verrichtingen, in het specifiek contractueel kader werd rekening gehouden, zoals bv. een wijziging aan de voor de verrichtingen relevante fiscale wetgeving en, alhoewel de gedane vooruitbetalingen aan in het kader van de verrichtingen gecreëerde entiteiten (PUA), de verplichting in hoofde van VVM tot betaling van de leaseterms.

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN

Bij de afsluiting van ieder boekjaar wordt overgegaan tot een onderzoek van alle gekende risico's en latente verplichtingen, teneinde toevoegingen, terugnemingen of annulaties te doen aan de staat van de voorzieningen.

De Lijn is eigen verzekeraar voor schadegevallen voortvloeiend uit schade aan derden tot 500 K EUR. Voor deze schadegevallen wordt het risico telkens ingeschat en dit steeds op een meer accurate wijze. De voorziening bedraagt 21,0 miljoen EUR (21,6 miljoen EUR in 2015).

Vanaf 2006 wordt er een voorziening aangelegd voor alle toekomstige saneringskosten. De milieurisico's hebben voornamelijk betrekking op vervuilde sites. De toekomstige saneringskosten worden begroot op basis van een inventaris.

Per 31 december 2016 is 4,6 miljoen EUR (4,8 miljoen EUR in 2015) voorzien voor milieurisico's. Genoemde voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd in functie van voormelde inventaris en van de begroting van de saneringskosten.

Voor haar activiteiten gebruikt De Lijn vaste activa die intensief en met een vooropgestelde levensduur worden gebruikt. Ten einde de vooropgestelde levensduur te bereiken zijn periodiek grote herstellingen en groot onderhoud nodig. Om de kost van groot onderhoud en grote herstellingen te spreiden over een levensduur van de activa werd hiervoor een voorziening aangelegd van 25,8 miljoen EUR (27,4 miljoen EUR in 2015).

De opbouw van deze provisie wordt getoetst aan externe studies rond spoorinfrastructuur en interne evaluaties gekoppeld aan onderhoudsinstructies van de constructeurs.

SCHULDEN OP MEER DAN EEN JAAR EN SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR

De schulden worden geboekt voor hun nominale waarde.

VOORZIENING OVERUREN EN VERLOFDAGEN

De voorziening voor overgedragen overuren en vakantiedagen werd gealigneerd op de instructies van de Vlaamse Overheid binnen het Rekendecreet. In 2016 werd een provisie aangelegd voor de overuren en bijkomend 0,1% van de loonmassa (bruto lonen en wedden) voor vakantiedagen. De provisie bedraagt 1,9 miljoen EUR. Hierdoor werd er een terugname geboekt van de historisch opgebouwde provisie van 12,3 miljoen EUR.

KAPITAALSUBSIDIES

De vrijval van de kapitaalsubsidies ten gunste van de resultatenrekening gebeurt naar evenredigheid van de afschrijvingen van de vaste activa waarop de subsidies betrekking hebben.

In totaal zijn er nog voor 192,6 miljoen EUR toegekende vastleggingen, doch nog te vorderen. In strijd met advies 125/1CBN wordt geen volledige uitdrukking gegeven aan deze vordering.

PPS-PROJECTEN

Boekhoudkundig referentiekader

De boekhoudkundige verwerking van PPS projecten werden geanalyseerd in functie van de door De Lijn toe te passen referentiekaders.

Naar verluid zijn volgende PPS-constructies door Eurostat geherkwalificeerd:

- stelplaats Tongeren
- Brabo I
- Brabo II (nog niet in exploitatie)
- Brugge-Overijse-Zomergem (BOVZo)

Conform het ontwerp advies van de CBN Vlaanderen:

- moeten deze contracten bedrijfseconomisch als onbalance lease gekwalificeerd worden;
- worden er geen correcties doorgevoerd in de ESR-rapportering;
- is CBN 2015/4 richtinggevend voor de bedrijfseconomische verwerking

Deze PPS-contracten, die in exploitatie zijn, werden in 2016 op de balans opgenomen met historische herberekening van afschrijvingen en renten. De in goederen en diensten geboekte leasecomponent kosten werden eveneens teruggedraaid. Deze bedragen werden éénmalig in de rubrieken 66 en 76 geboekt. De reële kosten van 2016 staan evenwel in de rubrieken 63 en 65.

Het verschil van het effect van de verhoogde kosten, afschrijvingen en renten, t.o.v. de beschikbaarheidsvergoedingen wordt op een overlopende rekening gezet welke terug zal afnemen op het moment dat de vooropgestelde beschikbaarheidsvergoedingen de som van afschrijving en renten zal overschrijden. (de overlopende rekening bedraagt met het historisch deel inbegrepen 31,4 miljoen EUR op einde 2016).

De PPS projecten worden afgeschreven voor de periode van de de contracttermijn en de daaropvolgende huuroptie, indien er geen huuroptie is voorzien in het contract bedraagt de afschrijvingstermijn de

contracttermijn. Dit is consistent met de richtlijnen van advies 2016/1 van de commissie van boekhoudkundige normen inzake de opbouw van de aflossingstabel.

Vorig boekjaar werden deze bedragen gesimuleerd voorgesteld in de toelichting van de jaarrekening. Hieronder een overzicht van de investeringswaarden per project en de verwerking van kosten en opbrengsten in boekjaar 2016.

PPS op balans	Investeringswaarde
Tongeren	6 600 000,00
Cluster 1 – Brugge	22 785 111,00
Cluster 1 – Zomergem	3 867 542,68
Cluster 1 – Overijse	6 897 009,18
Brabo 1 – Deurne-Wijnegem + stelplaats Deurne	59 728 893,35
Brabo 1 – Mortsel-Boechout	23 838 810,66
Livan	87 789 264,77
Cluster 2 – Sint Niklaas	9 584 553,04
Cluster 2 – Leuven	19 224 259,88
Totaal	240 315 444,56

Overzicht geboekte kosten en opbrengsten	in Keur
afschrijvingen 2016	7 750
afschrijvingen vóór 2016	16 880
rente 2016	20 129
rente vóór 2016	57 781
toekomstige toelage 2016	- 8 328
toekomstige toelage vóór 2016	- 23 103
beschikbaarheidsvergoeding 2016	- 19 551
beschikbaarheidsvergoeding vóór 2016	- 51 558

Livan 1 en Cluster 2

Voor de projecten Livan en Cluster 2 werden respectievelijk 4 miljoen en 1,1 miljoen aan entree-vergoedingen ontvangen. De interne gemaakte kosten voor deze projecten worden geneutraliseerd door opname van dit deel in andere bedrijfsopbrengsten. Vanaf het jaar van in exploitatie nemen, wordt het resterend deel gespreid in opbrengsten genomen over de looptijd van het project.

OVERGEDRAGEN WINST/VERLIES

Naar aanleiding van de inbreng bij de oprichting van De Lijn werd een overgedragen verlies tot uitdrukking gebracht van 20,03 miljoen EUR. De historische resultaten sindsdien verantwoordt de toepassing van de waarderingsregels in de optiek van continuïteit.

Het verlies van 19 miljoen EUR van het boekjaar 2011 gaf geen aanleiding tot toepassing van art. 633 van de vennootschapswetgeving, dit door het saldo van de rubriek 15 - kapitaalsubsidies, die mee tot het eigen vermogen behoort.

In 2012 werd het eigen vermogen in deze rubriek aangevuld met 138,6 miljoen EUR, een gevolg van de toepassing en het inwerkingtreden van het Rekendecreet. Dit bedrag werd rechtstreeks op de klasse 14 geboekt en loopt niet over verlies en winst.

Derhalve staat de rubriek "overgedragen winst/verlies" in saldo met een overgedragen winst.

BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN

De afrekeningen met de exploitanten gebeuren in functie van gegevens die met een zekere mate van vertraging beschikbaar zijn. Dit impliceert dat op jaareinde de afgrenzing van deze afrekeningen mede gebaseerd is op inschattingen en tot uiting komen in te ontvangen facturen en creditnota's.

GESCHILLEN

De Lijn is betrokken bij een aantal geschillen. Hiervoor wordt telkens het risico ingeschat en indien nodig een voorziening aangelegd. Deze bedraagt 10,6 miljoen EUR in 2016 (12,9 miljoen EUR in 2015).

PENSIOENEN

De pensioenen van de VVM en haar rechtsvoorgangers worden gefinancierd via het repartitiestelsel, via het pensioenfonds dat sinds 1992 voorziet in een aanvullende pensioentolage voor de personeelsleden in actieve dienst en via een groepsverzekering. De pensioenverplichtingen en verplichting inzake invaliditeitsrente voor personeelsleden die op 31.12.1991 in dienst waren, worden, voor het deel niet gefinancierd door het pensioenfonds, rechtstreeks vanuit de dotatie van het Vlaams Gewest betaald. Deze verplichting wordt niet voorzien in de jaarrekening per 31 december 2016. Per 31.12.2016 bedraagt het geactualiseerde bedrag van de desbetreffende verplichting 99,2 miljoen EUR (per 1 januari 2017) berekend aan een intrestvoet van 4,5% naar analogie van het pensioenfonds. Op vraag van FSMA werd er vanaf 1 juli 2015 een afzonderlijk vermogen binnen het fonds gecreëerd voor het verschil tussen enerzijds de verplichtingen voortvloeiend uit

het oude plan (in voege vóór 1992) en het nieuwe plan in voege vanaf 1992 - de zogenaamde deltageregeling, enkel de verplichtingen die opgebouwd zijn met de diensttijd vanaf 2007. Per 31 december 2016 is de geraamde situatie van de deltageregeling als volgt: korte termijnverplichtingen voor 1,6 miljoen EUR (geschatte waarde), lange termijnverplichtingen voor 2,6 miljoen EUR (geschatte waarde) en een belegd vermogen van 3 miljoen EUR. Bijgevolg bestaat er een overschot ten opzichte van de korte termijn verplichtingen en een overschot ten opzichte van de lange termijn verplichtingen.

BIJKOMENDE INFO

Vorige boekjaren werd er bij de bepaling van de provisie enkel rekening gehouden met de bestaande SWT-ers en de personeelsleden die reeds een aanvraag hebben ingediend voor SWT. Gezien de verlenging van de cao voor 2 jaar wordt er vanaf 2016 ook provisie voorzien voor de groep van de potentiële SWT-ers die hun aanvraag nog niet hebben ingediend. Daardoor steeg de provisie voor SWT tot 45,2 miljoen EUR (29,3 miljoen EUR in 2015). Voor de opstart van De Lijn genoten de werknemers van de drie ex-vervoermaatschappijen (MIVA, MIVG en NMVB) aanvullende toelagen bij het pensioen bij overlijden, ziekte en invaliditeit. De Lijn vond het noodzakelijk het risicoplan aan te passen aan de nieuwe noden van onze samenleving door de oprichting van IBP Pensioenfonds De Lijn OFP, met het doel volgende voordelen te verstrekken vanaf 01/01/1992.

1. Het aanvullend rustpensioen.
2. Aanvullende toelagen ten gunste van de weduwe of weduwnaar en van de wezen.
3. De aanvullende uitkeringen bij ziekte en invaliditeit.

Voor de personeelsleden, in dienst op 31.12.1991 met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur, wordt bij pensionering en invaliditeit nagegaan of de voordelen uit het vorige statuut niet hoger liggen dan de nieuwe waarborgen. Zij zullen steeds over het hoogste bedrag kunnen beschikken.

Indien bij pensionering de pensioentolage, in toepassing van één van de vorige statuten weerhouden wordt, zullen op de pensioendatum de persoonlijke bijdragen integraal terugbetaald worden, verhoogd met de gecumuleerde, bij KB vastgestelde, intrest.

Het nieuwe pakket aan voordelen wordt gefinancierd door bijdragen van De Lijn en van de personeelsleden zelf. De financiering betekent voor de maatschappij een zeer belangrijke supplementaire uitgave, daar zij enerzijds haar verplichtingen tegenover haar gepensioneerde personeelsleden verder moet nakomen, wat wil zeggen dat de bestaande pensioenlast blijft, en ze anderzijds reeds een reservering moet doen voor de aanvullende pensioenen van de personeelsleden in activiteit, d.w.z. dat zij nu reeds gelden ter beschikking moet stellen om de toekomstige aanvullende pensioenen veilig te stellen.

Hiervoor werden door De Lijn voor de dienstjaren vanaf 1992 tot 2015 een bedrag van 169,4 miljoen EUR voorzien in de exploitatierekening. In 2016 bedroeg deze patronale bijdrage 6,2 miljoen EUR.

Per 31 december 2016 is de geraamde situatie van het pensioenfonds als volgt: korte termijnverplichtingen voor 150,2 miljoen EUR (geschatte waarde), lange termijnverplichtingen voor 205,2 miljoen EUR (geschatte waarde) en een belegd vermogen van 227,4 miljoen EUR.

Bijgevolg bestaat er een overschot ten opzichte van de korte termijn verplichtingen en een overschot ten opzichte van de lange termijn verplichtingen. De raad van bestuur is van mening dat voor de gehanteerde actualisatievoet van 4,5% een analyse wenselijk is naar een verlaging van deze verdisconteringsvoet naar 4%.

Het tekort van 17,1 miljoen EUR per 31 december 2011 heeft aanleiding gegeven tot een herstelplan dat goedgekeurd werd door de FSMA in 2012. Ten gevolge van dit herstelplan moeten bijkomende dotaties gestort worden indien de vooropgezette dekkingsgraad niet gerespecteerd wordt zodat het tekort over 7 jaar (periode 2012-2018) ingehaald zal zijn. Per 31 december 2016 is er geen tekort, maar voor de periode tot eind 2018 zal er een controle uitgeoefend dienen te worden.

Daar het totale pakket aan voordelen gevoelig verbeterd werd, dienen de personeelsleden een kleine financiële inspanning te leveren. De persoonlijke bijdrage is vastgesteld op 0,5% van het pensioensalaris en wordt vanaf 1 januari 1992 van de bezoldigingen afgehouden, dit voor de personeelsleden die op 31.12.1991 in dienst waren met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur. Vanaf 1 januari 1993 gebeurt de afhouding maandelijks. Voor de personeelsleden die na deze datum werden aangeworven met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur, is de bijdrage als volgt samengesteld: 0,5% van het gedeelte van het pensioensalaris onder het plafond en 3% van het gedeelte boven het plafond.

COMMENTAAR OP DE JAARREKENING

Materiële vaste activa (in miljoen euro)

Op 31 december 2016 steeg de nettowaarde van de materiële vaste activa met **183,2 miljoen EUR** ten opzichte van 31 december 2015.

Het verschil verklaart zich als volgt:

aanschaffingen met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	318,2
overdrachten en buitengebruikstellingen	- 3,1
afschrijvingen geboekt via de resultatenrekening	- 132,1
teruggenomen	0,2
	183,2

Overige vorderingen op ten hoogste 1 jaar **464,8**

Deze rubriek steeg in 2016 met **49,0 miljoen EUR**. Voornaamste elementen van deze rubriek:

het nog door het Vlaamse Gewest verschuldigde saldo voor exploitatiebijdragen	273,9
nog te ontvangen kapitaalsubsidies	171,0
saldo van de rekening courant BTW	15,5

Kapitaalsubsidies **1 454,8**

totaal aan kapitaalsubsidies per einde 2016	2 235,0
in resultaat opgenomen d.m.v. afschrijvingen of rechtstreeks verbruik	780,2

De kapitaalsubsidies worden vanaf 2011 geboekt op basis van de dotatiebesluiten.

Toewijzing aan de privésector

Van het totaal aan gerealiseerde investeringen en kosten met betrekking tot verbruiken en goederen en diensten worden volgende bedragen gerealiseerd door de privésector:

investeringen	174,3
verbruiken	67,5
goederen en diensten	457,2

RESULTATEN

De VVM heeft het boekjaar 2016 met een lichte winst afgesloten (11 Keur). De tussenkomst van het Vlaams Gewest in de omzet bedroeg 808,6 miljoen EUR, een daling van 16,9 miljoen EUR.

Art 96 &1 – 1° Wetboek van Vennootschappen - Risico's en onzekerheden

De Lijn is tot eind 2020 aangesteld als interne operator voor het kernnet en het aanvullend net. De markt van het openbaar vervoer wordt dus voorlopig niet geliberaliseerd en De Lijn blijft de volgende jaren dé vervoermaatschappij van de Vlaamse Overheid. Zolang de regelgeving rond basismobiliteit ongewijzigd blijft, blijft De Lijn ook haar activiteiten uitoefenen voor het vervoer op maat, namelijk het vraagafhankelijk vervoer en het leerlingenvervoer voor leerlingen van het buitengewoon onderwijs.

Uiteraard is het onze ambitie om ook na 2020 interne operator te blijven voor het kern- en aanvullend net. Daarom zet De Lijn de komende jaren volop in op het verbeteren van de klantentevredenheid, kostenefficiëntie, stiptheid en productiviteit om zo de beste van de markt te blijven.

Art 96 &1 – 3° Wetboek van Vennootschappen - Inlichtingen over omstandigheden die de ontwikkeling van de vennootschap aanmerkelijk kunnen beïnvloeden

Voor een optimale combimobiliteit moeten de verschillende vervoernetten elkaar aanvullen en dus perfect op elkaar inspelen. De carpoolparking en de park-and-ride, de deelfiets aan de bushalte: het is cruciaal dat alle mobiliteitspartners samen voor een slimme en vlotte overstap zorgen, én voor tevreden reizigers.

Dit kadert in de conceptnota basisbereikbaarheid van de Vlaamse Regering. Om de mobiliteit van morgen te realiseren zet de Vlaamse Overheid een geïntegreerd vervoersysteem op in 4 lagen:

1. Het treinnet als ruggengraat van het openbaar vervoer.
2. Het kernnet bestaat uit lijnen die aansluiten op het treinnet: ze verbinden stadskernen met elkaar en bedienen centrale attractiepolen.
3. Het aanvullend net omvat lijnen die zorgen voor de aanvoer naar het kernnet en die het anderzijds ook ontsluiten. Ook functionele ritten zoals woon-schoolverkeer vallen hieronder.
4. Het vervoer op maat zijn lokale vervoeroplossingen zoals leerlingenvervoer in het bijzonder onderwijs, aangepast vervoer voor rolstoelgebruikers, buurtbussen, collectieve taxi's, bedienen van bedrijvenzones, ...

Dit nieuw gelaagd vervoermodel brengt ook een nieuwe overlegstructuur met zich mee. Dat is de vervoerregioraad waarbij verschillende partners samen rond de tafel zitten: het departement Mobiliteit en Openbare Werken, het Agentschap Wegen en Verkeer, De Lijn, de Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer en de lokale besturen. De raad is verantwoordelijk voor het opstellen van een strategisch vervoerplan voor de regio.

Dit nieuwe concept wordt alvast getest in 3 proef-regio's: rond Aalst en Mechelen en in de meer landelijke Westhoek. De proefperiode loopt tot maart 2018.

Art 96 &1 – 6° Wetboek van Vennootschappen - Overgedragen winst/verlies

Naar aanleiding van de inbreng bij de oprichting van De Lijn werd een overgedragen verlies tot uitdrukking gebracht van 20,03 miljoen EUR. De historische resultaten sindsdien verantwoorden de toepassing van de waarderingsregels in de optiek van continuïteit.

Het verlies van 19,0 miljoen EUR van het boekjaar 2011 gaf geen aanleiding tot toepassing van art. 633 van de vennootschapswetgeving dit door het saldo van de rubriek 15 – kapitaalsubsidies, die mee tot het eigen vermogen behoort.

In 2012 werd het eigen vermogen in deze rubriek aangevuld met 138,6 miljoen EUR, een gevolg van de toepassing en het inwerkingtreden van het Rekendecreet. Dit bedrag werd rechtstreeks op de klasse 14 geboekt en loopt niet over verlies en winst.

Derhalve staat de rubriek "overgedragen winst/verlies" in saldo met een overgedragen winst.

Art 96 &1 – 8° Wetboek van Vennootschappen - Financiële instrumenten

In 2016 heeft De Lijn geen nieuwe specifieke financiële instrumenten opgezet.

De eerste projecten in kader van PPS dossiers werden in gebruik genomen in 2011, het betreft de realisatie van 4 nieuwe stelplaatsen. (Tongeren, Brugge, Zomergem en Overijse).

In 2012 kwam daar het project Brabo 1 bij (tramverlenging naar Wijnegem en Boechout en de tramstelplaats in Deurne). In 2015 werden het project Livan 1 in exploitatie genomen.

Door nieuwe beslissingen rond de ESR neutraliteit werd De Lijn opgelegd om in 2016 ook de reeds bestaande PPS projecten op balans te nemen. Dit betreft de projecten Brabo1, stelplaats Tongeren en BOvZo (stelplaatsen Brugge, Overijse en Zomergem). Deze worden eveneens onder leasing geboekt (actief) en lange termijnschuld (passief) en volgen zoals de andere projecten het ritme van jaarlijkse afschrijvingen en boeking van de financiële kosten (renten).

AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

In het Belgisch staatsblad van 4 februari 1994 werd volgend bericht gepubliceerd.

Verwerving van aandelen op naam van de Vlaamse Vervoermaatschappij door bepaalde houders van aandelen aan toonder van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen. Houders van aandelen aan toonder van de lijnen van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, zoals vermeld in bijlage 2 bij het Koninklijk Besluit van 31 december 1991, worden verzocht zich vanaf 7 maart 1994 aan te bieden op de maatschappelijke zetel van de Vlaamse Vervoermaatschappij, Motstraat 20 in 2800 Mechelen, om aandelen van de Vlaamse Vervoermaatschappij te verwerven, overeenkomstig de bepalingen en van het hoger vermeld Koninklijk Besluit en van het Decreet van 31 juli 1990 tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij, tegen inschrijving in het aandelenregister.

De aandeelhouders moeten volgende documenten voorleggen:

1. de betreffende aandelen van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen
2. identiteitskaart

Artikel 6f2 van het Decreet van 31 juli 1990 tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij bepaalt dat de activa en passiva van de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer in Antwerpen, van de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer in Gent en van het Vlaamse gedeelte van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, worden ingebracht in de Vlaamse Vervoermaatschappij tegen verwerving van aandelen.

Aan de aandeelhouders van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen worden aandelen toegekend in de Vlaamse Vervoermaatschappij overeenkomstig de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 31 december 1991 houdende de verdeling van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen aan het Vlaams Gewest en aan het Waals Gewest na afsluiting van de ontbinding. Overeenkomstig artikel 8, tweede lid van het decreet van 31 juli 1990 tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij, zoals gewijzigd in artikel 67 van het Decreet van 18 december 1992 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993, zijn alle aandelen van de Vlaamse Vervoermaatschappij op naam. Ondertussen werd een aantal aandelen aan toonder van de NMVB aangeboden.

KAPITAALVERHOOGING

Het kapitaal van De Lijn werd krachtens beslissing van de Vlaamse Regering de dato 14 november 2007 verhoogd met 24,44 miljoen EUR. Deze kapitaalverhoging gaf aanleiding tot de uitgifte van 977 600 aandelen. Deze beslissing werd ter kennis gebracht van de aandeelhouders op de Bijzondere Algemene Vergadering van 12 november 2007. Op deze Algemene Vergadering werd tevens meegedeeld 'dat alle andere aandeelhouders van de beslissing tot kapitaalverhoging schriftelijk op de hoogte zullen gebracht worden, waarna zij eveneens de kans zullen krijgen om middels uitoefening van hun voorkeurrecht te participeren in de kapitaalverhoging van De Lijn'. Er werd ingetekend voor 6 961 nieuwe aandelen.

KAPITALEN

Op balansdatum hadden het Vlaams Gewest, de provincies, de gemeenten en de particulieren volgende inschrijvingen op:

KAPITALEN IN DUIZENDEN EURO	
Vlaams Gewest	41 606
Provincies	4 523
Gemeenten	7 729
Particulieren	93
TOTAAL	53 951

AANDELEN

Op balansdatum zijn het Vlaams Gewest, de provincies, de gemeenten en de particulieren houder van volgend aantal aandelen:

AANDEELHOUDERS	AANTALLEN	QUOTA'S
Vlaams Gewest	2 206 731	81,55
Provincies	183 057	6,76
Gemeenten	312 499	11,55
Particulieren	3 765	0,14
TOTAAL	2 706 052	100,00

SAMENSTELLING BESTUUR

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter	Marc Descheemaecker
Ondervoorzitter	Johan Sauwens
Bestuurders	Carine Bergers Frieda Brepoels <i>(tot 14 dec. 2016)</i> Jan Cools Paul Cordy <i>(tot 30 sept. 2016)</i> Irina De Knop Bruno De Saegher <i>(vanaf 1 nov. 2016)</i> Frieda Gijbels <i>(vanaf 15 dec. 2016)</i> Luc Martens Karel Stessens Birre Timmermans Johan Vervoort

Commissarissen van de Vlaamse Regering

Tom Van Laere
Dries Verhaeghe

Waarnemers van een representatieve vakorganisatie

Rita Coeck
Jan Coolbrandt

AUDITCOMITÉ

Voorzitter	Johan Sauwens
Ondervoorzitter	Marc Descheemaecker
Lid	Irina De Knop

REMUNERATIE- EN BENOEMINGSCOMITÉ

Voorzitter	Marc Descheemaecker
Leden	Irina De Knop Luc Martens

ALGEMENE DIRECTIE

Roger Kesteloot
Directeur-generaal

Dirk Busschaert
Directeur Oost-Vlaanderen

Suzy Costers
Directeur West-Vlaanderen

Peter Vanwalleghem
Directeur Antwerpen

Heidi Roubben
Directeur Limburg

Johan Van Looy
Directeur Vlaams-Brabant

CENTRALE DIENSTEN

Tamara De Bruecker *(tot 28 februari 2016)*
Directeur Marketing & Verkoop

Guy Weyns *(vanaf 1 september 2016)*
Directeur Marketing & Verkoop

Lode De Kesel
Directeur Techniek

Sonia Frey
Directeur Personeelsbeleid

Werner Jacobs
Directeur Financieel Beleid & ICT

BEDRIJFSREVISOREN

Mazars
Bedrijfsrevisoren vertegenwoordigd door Lieven Acke

RSM InterAudit
Bedrijfsrevisoren vertegenwoordigd door Gert Van Leemput

UITVOERING DEUGDELIJK BESTUUR

Aanstelling van onafhankelijke bestuurders

In uitvoering van artikel 4 van het decreet deugdelijk bestuur besliste de raad van bestuur op 14 december 2016 de procedure op te starten voor de aanstelling van vier onafhankelijke bestuurders. Het decreet bepaalt immers dat minstens één derde van de bestuurders onafhankelijk moet zijn, en dus niet op één of andere manier verbonden mag zijn met de deelgenoten van het bedrijf.

De aanstelling van onafhankelijke bestuurders is voorzien tegen uiterlijk eind juli 2017 en impliceert

- het eervol ontslag van vier zittende bestuurders;
- en de aanpassing van artikel 15 van het oprichtingsdecreet van De Lijn dat de samenstelling van de raad van bestuur definieert.

Vergoeding van de raad van bestuur

In uitvoering van artikel 25 van het decreet deugdelijk bestuur van 22 november 2013, rapporteert de raad van bestuur over de in 2016 aan zijn leden betaalde vaste vergoedingen, zitpenningen en verplaatsingskosten.

De toegepaste regels en bedragen zijn volledig in overeenstemming met het Besluit van de Vlaamse Regering van 9 maart 2007 tot regeling van de vergoedingen van de bestuurders van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid, en van de regeringsafgevaardigden die toezicht uitoefenen bij deze agentschappen.

Onderstaande bedragen zijn van toepassing voor de bestuurders en regeringsafgevaardigden. De betaling gebeurt per trimester en alle vermelde bedragen zijn bruto.

De leden ontvangen een vaste vergoeding van 2 500 EUR op jaarbasis en een zitpenning van 250 EUR per bijgewoone vergadering (basis 2007). Na indexering zijn deze bedragen in 2016:

	Vaste vergoeding (op jaarbasis)	Zitpenning (per bijgewoone zitting)
Tot 30 juni 2016	€ 2 871,70	€ 287,17
Vanaf 1 juli 2016	€ 2 929,13	€ 292,91

Voor de voorzitter worden voormelde vergoedingen verdubbeld.

Auditcomité

Dezelfde zitpenningen zijn van toepassing voor de bestuurders die deel uitmaken van het auditcomité.

Remuneratie- en benoemingscomité

De leden van het remuneratie- en benoemingscomité ontvangen geen bijkomende vergoeding.

Waarnemers

De waarnemers van een representatieve vakorganisatie ontvangen voor hun deelname aan de raad van bestuur een onkostenvergoeding van 1 800 EUR per jaar.

Vervoerkosten

De leden krijgen de vervoerkosten terugbetaald voor hun verplaatsingen naar de vergaderingen van de raad van bestuur of naar activiteiten die verbonden zijn aan de uitoefening van hun mandaat (inhuldigingen, vertegenwoordiging van De Lijn, ...). Deze terugbetaling vervoerkosten gebeurt op dezelfde wijze als voor de personeelsleden van De Lijn: voorleggen van vervoerbewijzen of terugbetaling autokosten volgens het officiële tarief van de overheid. De leden die het wensen ontvangen tijdens de looptijd van hun mandaat een vrijverkeerskaart geldig op het net van De Lijn.

Betaalde bedragen

In 2016 werden volgende vergoedingen betaald:

BRUTO-BEDRAGEN											
	Looptijd mandaat	RAAD VAN BESTUUR				AUDITCOMITÉ			TOTAAL	Verplaatsingskosten	
		Functie	Vaste vergoeding	Aantal bijgewoone zittingen	Zitpenningen	Functie	Aantal bijgewoone zittingen	Zitpenningen			
Marc Descheemaeker	volledig jaar 2016	Voorzitter	€ 5 800,84	14 op 14	€ 8 121,12	€ 13 921,96	Onder-voorzitter	6 op 6	€ 1 739,54	€ 15 661,50	€ 2 840
Johan Sauwens	volledig jaar 2016	Onder-voorzitter	€ 2 900,42	13 op 14	€ 3 773,39	€ 6 673,81	Voorzitter	6 op 6	€ 3 480,48	€ 10 154,29	€ 614
Irina De Knop	volledig jaar 2016	Bestuurder	€ 2 900,42	14 op 14	€ 4 060,56	€ 6 960,98	Lid	4 op 6	€ 1 165,90	€ 8 126,88	
Carine Bergers	volledig jaar 2016	Bestuurder	€ 2 900,42	14 op 14	€ 4 060,56	€ 6 960,98				€ 6 960,98	
Frieda Brepoels	tot 14 dec. 2016	Bestuurder	€ 2 765,11	9 op 14	€ 2 601,75	€ 5 366,86				€ 5 366,86	€ 566
Jan Cools	volledig jaar 2016	Bestuurder	€ 2 900,42	7 op 14	€ 2 027,41	€ 4 927,83				€ 4 927,83	
Paul Cordy	tot 30 sept. 2016	Bestuurder	€ 2 167,94	8 op 9	€ 2 303,10	€ 4 471,04				€ 4 471,04	
Bruno De Saegher	vanaf 1 nov. 2016	Bestuurder	€ 485,54	4 op 4	€ 1 171,64	€ 1 657,18				€ 1 657,18	
Frieda Gijbels	vanaf 15 dec. 2016	Bestuurder	€ 135,31	0 op 0	€ 0	€ 135,31				€ 135,31	
Luc Martens	volledig jaar 2016	Bestuurder	€ 2 900,42	13 op 14	€ 3 773,39	€ 6 673,81				€ 6 673,81	€ 1 411
Karel Stessens	volledig jaar 2016	Bestuurder	€ 2 900,42	14 op 14	€ 4 060,56	€ 6 960,98				€ 6 960,98	€ 2 037
Birre Timmermans	volledig jaar 2016	Bestuurder	€ 2 900,42	13 op 14	€ 3 767,65	€ 6 668,07				€ 6 668,07	€ 190
Johan Vervoort	volledig jaar 2016	Bestuurder	€ 2 900,42	10 op 14	€ 2 894,66	€ 5 795,08				€ 5 795,08	
Tom Van Laere	volledig jaar 2016	Regerings-commissaris	€ 2 900,42	12 op 14	€ 3 486,22	€ 6 386,64				€ 6 386,64	€ 172
Dries Verhaeghe	volledig jaar 2016	Regerings-commissaris	€ 2 900,42	14 op 14	€ 4 060,56	€ 6 960,98				€ 6 960,98	
Rita Coeck	volledig jaar 2016	Waarnemer	€ 1 800,00	10 op 14		€ 1 800,00				€ 1 800,00	
Jan Coolbrandt	volledig jaar 2016	Waarnemer	€ 1 800,00	9 op 14		€ 1 800,00				€ 1 800,00	

Verloning topmanager

In uitvoering van artikel 25 van het decreet deugdelijk bestuur van 22 november 2013, volgt hierna rapportering over de verloning van de topmanager.

De heer Roger Kesteloot, directeur-generaal en CEO van De Lijn, wordt bezoldigd in de salarisschaal KL18 van de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn. Deze bedroeg in 2016 183 900,28 EUR, opsplitsbaar in een vast loon (119 308,56 EUR), een mandaattoelage van 32 230,08 EUR en een managementtoelage van 32 361,64 EUR. Vermelde bedragen zijn bruto.

De managementtoelage bedraagt maximum 20% van de vaste wedde. Dit percentage wordt, op voorstel van de raad van bestuur, goedgekeurd door de voogdijminister, zijnde de Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme & Dierenwelzijn. De jaarlijkse evaluatie gebeurt door een extern bureau dat aangesteld wordt door de Vlaamse Regering en na een interview met de minister, de voorzitter en ondervoorzitter van de raad van bestuur en de directeur Personeelsbeleid.

ONDERNEMINGSRADEN

CENTRALE DIENSTEN

Voorzitter

Sonia Frey

Werkgeversafvaardiging

Veerle Bussens en Birgit Victor

Werknemersafvaardiging

Dirk Lenders, Tom Rondas, Johan Vermeulen, Veerle Berckmans, Els Deceuninck, Ingrid Bismans, Joeri Mestdag, Nico Van Hees, Véronique Vreven en Kris Wauters

DE LIJN ANTWERPEN

Voorzitter

Peter Vanwalleghem

Werkgeversafvaardiging

Marina Christiaens, Jean-Pierre Vaneygen, Daniël Swerts, Jacques Lesire en Peter Van Overvelt

Werknemersafvaardiging

Ronny Van Campen, Geert Vermunicht, Halid Johri, Guido Janssens, Luc Wendelen, Karine Vermeiren, Walter Brack, Jerry Van Camp, Mustafa Aarab, Cynthia Claes, Martine Backs, Edouard Hollé en Felipe Quick

DE LIJN OOST-VLAANDEREN

Voorzitter

Dirk Busschaert

Werkgeversafvaardiging

Marc Feys, Alex Maenhaut, Ivan Van Cauwenberghe, Kurt Blondeel en Nele Huys

Werknemersafvaardiging

Sven Vanmackelbergh, Bruno De Cock, Filip Vandenberghe, Jeffrey Naessens, Kenneth Vranken, Guy Van Houtte, Waldo Vermeersch, Peter De Cock, Bart Goeman, Frank De Sloovere en Kenneth Schijvens

DE LIJN VLAAMS-BRABANT

Voorzitter

Johan Van Looy

Werkgeversafvaardiging

Patrick Reynders, Jean Verlinden, Steffannie Verhaeghe, Philippe Jacobs, Joost Swinnen en Jan Brackeva

Werknemersafvaardiging

Herman Vandeven, Johnny Beullens, Stefaan Laroy, Hicham Boushaba, Anita Simons, Christophe Wollenhauven, Wim Verbist, Marleen Spitaels, Lieve Paumen, Marnix Van Den Berghe en Yentl De Meuter

DE LIJN LIMBURG

Voorzitter

Heidi Roubben

Werkgeversafvaardiging

Kris Vangoïdsenhoven, Peter Vandenberghe, Linda Vanné, Wim Claes en Anneliese Meynaerts

Werknemersafvaardiging

Patrick Put, Alain Tilkens, Leonard Versluys, Johnny Nijssen, Steven Vanderheyden, Gerry Nuyts, Joannes Saelmans, Brigitta Coolen en Ghislain Ombelets

DE LIJN WEST-VLAANDEREN

Voorzitter

Suzy Costers

Werkgeversafvaardiging

Jan D'hooge, Yvan Bellaert, Myriam Claeys, Brita Verniest en Andy Herman

Werknemersafvaardiging

Petra Depoorter, Bart Pieters, Peter De Bruyne, Gino Galloo, Stefaan Dierickx, Glenn Lambrecht, Jeffry Loones, Stefaan Vansteenkiste, Bart Standaert, Francine Blomme en Marianne Vanballenberghe

